

Braşoi Lánok

Ára 5 lei

Szerda
1931 * augusztus 26

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

193. szám
XXXVII. évtolyam

Ára 5 lei

Reng a föld

Az obszervatóriumok szájzomográfjai gyakran jeleznek egyszerre több helyről földrendést, kisebbeket és nagyobbakat s az észlelő tudósok az egymástól gyakran igen távol eső rengéseket és lökéseket, könnyű rázkódásokat vagy katasztrófális omlásokat is egyazon forrásra, valamely vulkánikus vagy tektonikus folyamatra vezetnek vissza.

Ilyen rengések, rázkódások és omlások történnének mostanában az egész világ földfelületi világában is, s bár a rengési helyek egymástól jelentékeny távolságban vannak, az összefüggés, az előidéző ok közössége nyilvánvaló.

A gazdasági válság bomlasztó és robbantó hatásai a közös bajok és bűnök forrásaiból előtűntek zajlanak és fenyegetik egész anyagi és morális létünket. Nincs immár egyetlen nép és ország az egész világon, mely valamely formában és mértékben, közvetlenül vagy közvetve, meg ne érezné a világháború katasztrófális következményeit, az ipari és gazdasági termelés, a tőke és a munka zavarait, s ne élne halálos aggodalomban a holnap miatt, mely még nagyobb veszedelemekkel szolgálhat.

Gigászi vállalatok, melyek tegnap még mindenható diktátorai voltak népek sorsának, megrohadva vagy összeomlva várják az idő kegyelmét, mely újra talpraállítja őket, s munkás-milliók, akiknek kérges tenyere birodalmak fegyveres és materiális erejét tartotta, ha maguk csak a mindennapi kenyeret sovány és száraz falatját kapták is érte cserébe, ma tétlenül, tehetetlenül, a munka jogától megfosztva kénytelenek tengődni, mert földrengés van a föld fölött is: világok omlanak össze, s talán új világok ezülnének.

A rengések nyomán rendíthetetlennek hitt kormányok is egymásután bukhatnak és változtatják meg eddigi struktúrájukat. Látszólag semmi kapcsolat — más nép, más ország, más föld, más levegő — és mégis az omlás közös eredője kétségbevonhatatlan — a gazdasági válság tektonikus vagy vulkánikus hatása dolgozik egyidőben, valamennyinél.

Ma tizéves jubileumát ünnepli Bethlen és nagy többség, országos bizalom körüli babérrel a homlokát és egy új kölcsön talizmánjával teszi magát győzhetetlenné és nélkülözhetetlenné, de talpa alatt egy pillanat alatt megrendül a talaj, s nincs többé. A brit kormány ma még a londoni konferencia előkelőségével és hatalmával növeli nimbuszát, az angol bank kincsei az óceánok félelmes flottái és a gyarmatok kimeríthetetlen tartalékai zengik Anglia nagyságát és kormányát — a bölcs MacDonald s az életrevaló Snowden kormányát — s egyszerre csak riadt jajveszék, kapkodás, menekülő izgalom: a fogalommal vált bank megszűnt bálvány lenni, az óceánba már csak kávé és búzát süllyesztenek a nagyszerű tartalékok kérés, könyörgő, követelő tuncyere, melyek mozdulatait Gandhi halálos muzsikája kíséri.

A kormányok mindenütt meginogtak, mintha valamely óriási babjáték rendezőjének keze mozgatta őket. A világ elégedetlen önmagával s nem találja meg azt a medret, melyben nyugodt, robbantó hullámai elcsitulhatnának. A francia Midás már megborzadt aranyai tömegétől, a németnek a szvjvet halálfeje mered a szemébe, Mussolini dörgő hangszálai meglazultak, a belgrádi kormány az alkotmánnyal kacérokodik, a bulgár parlamentben kommunista riadó harsan, Benes Lillafüreden már békegalambokat etet a magyarokkal, s az amerikai Sylock beleőrül a dilemmába, fenntartása-e a font hus iránti jogát az európai adósokkal szemben vagy eljette?

A rengések oka közös, mint a bűn, a mely idáig juttatta a világot s mint a kötelesség is, mely a szabadság útjára utal. Kormányok bukhatnak, de a népek megmaradnak, s a népek új világot akarnak építeni a romokon. Vajjon hol van a szabadság, ki a vita nouva zászlóját kibontja és az emberiséget visszaadja önmagának?

Vagy az igazi földrengések még csak ezután következnek?

Lemondott az angol kormány

London, augusztus 24

A munkáskormány és a szakszervezetek főtanácsa között a fizetések és a munkanélküli segélyek leszállítása körül kitört konfliktus vasárnap éjjelkor a kormány lemondásához vezetett.

MacDonald és miniszterei — miután a szakszervezetek főtanácsa a takarékosági javaslatokat visszautasította — vasárnap éjjel tizenkét órakor utolsó minisztertanácsra ült össze, amely egy félórát tartott. A tanácskozás után MacDonald a következő kijelentéseket tette a sajtó előtt:

— Mindenem túl vagyunk. Elhatároztuk lemondásunkat. Meg fogom próbálni a koncentrációs kormány megalakítását.

McDonald ezután a Buckingham-palotába sietett, ahol a király még ébren volt és várta a minisztertanács határozatát. MacDonald közölte az uralkodóval a lemondás tényét.

A király rögtön ezután kihallgatáson fogadta Baldwin, a konzervatívok vezérét és Sir Herbert Sámuelt, a liberálisok vezérét.

Baldwin kijelentette, hogy hajlandó kooperálni MacDonalddal.

A megszervezés alatt álló pénzpiac

Országgrészenként szervezik meg a vidéki bankokat

Minden országgrészen külön bankszindikátus fog működni, amely a vidéki nagyobb bankokból alakul. Mi lesz a kisbankokkal? A bukaresti bankszindikátus tagjai leépítik vidéki fiókjálózataikat

Újabb tanácskozások a Nemzeti Banknál

Bukarest, augusztus 24.

Azóta, hogy a Berkowitz-bank fizetésképtelensége bekövetkezett és ez az újabb váratlan inzulencia újabb próbára tette az amugyis megingatott belföldi pénzpiacot, ugyszólván szakadatlanul folynak azok a tárgyalások, amelyek a pénzpiac megszilárdítására irányulnak. Ma-nolcsu bankkormányzó már napokkal ezelőtt bejelentette, hogy

az öt fővárosi nagybancból alakult szindikátus megalakulása után, sor kerül a vidéki bankok megszervezésére is.

A Banca Nationala igazgatótanácsa, egy kiadott felhívatásos jelentése szerint, még a mai nap folyamán újabb ülést tart, amelyen a vidéki bankok megszervezésének kérdését fogja tárgyalni.

AZ ALLAM ÁTVESZI A VIDÉKI BANKOK FÖLDMIVES-VÁLTOIT.

Mértékadó helyen erre vonatkozólag az alábbi felvilágosításokat kaptuk:

— Miután az öt nagybancból alakult szindikátus készen áll, sor kerül a vidéki bankok megszervezésére is. Erre vonatkozólag több javaslat fekszik a Nemzeti Bank tanácsa előtt, a javaslatok nagyrésze azonban olyanok, hogy azokat figyelembe venni nem lehet, mert inkább fantasztikusak, mint gyakorlatiak. A Nemzeti Bank kormányzójának és igazgatótanácsának különben is megvan már a vidéki bankok megszervezésére és helyzetük megszilárdítására vonatkozó terve, Ez a terv főleg abban kulminál, hogy

a vidéki bankokat nem országosan, hanem országgrészenként kell megszervez-

ni, mégpedig azért, hogy így könnyebben és önállóbban működhessenek.

Minden országgrészen, így Erdélyben, a Bánságban, Moldovában, Olteniában, Bukovinában és Besarábiában egy-egy bankszindikátus fog működni a bukaresti öt nagybancból alakult szindikátus mintájára. A vidéki szindikátusokban azonban épugy, mint a bukaresti szindikátusokban

csak a nagyobb vidéki bankok fognak helyet foglalni, vagyis a kimondottan kisbankok nem lesznek a szindikátusok tagjai.

Hogy a kisbankokkal mi lesz, azt ebben a pillanatban nem lehet tudni, valószínűnek látszik azonban az, hogy a szindikátusoknak kötelességük lesz a kisbankokat is támogatni.

Tovább szervezkedik a bukaresti bankszindikátus

Mialatt a Nemzeti Bank a vidéki bankok megszervezésének módozatairól tanácskozik, a bukaresti öt nagybancból alakult szindikátus tovább megy egy lépéssel és

gyakorlati átszervezést akar végrehajtani a saját organizmusán belül.

A szindikátusnak az a terve, hogy azokban a városokban, ahol a szindikátus banktagjainak fiókjaik vannak, a fiókok számát lecsökkentsék, mert semmi szükség arra, hogy ugyanazon városban esetleg mind az öt nagybancnak fiókja legyen.

— A Nemzeti Bank igazgatótanácsa néhány napon belül lefekteti a vidéki szindikátusok megalakításának és azok működésének alapszabályait, amely után nyomban megkezdődik a szervezkedés. Minthogy a vidéki bankok szindikátusai is csak akkor fejthetnek ki érdemleges működést, ha az állam és a Nemzeti Bank legmesszebbmenő és főleg azonnali támogatását megkapják, az a terv, hogy az állam vegye át a vidéki bankok tárcájában fekvő földmives váltókat,

mialtal ezek a bankok hatalmas ballasztól szabadulnak meg és új tőkeforráshoz jutnak. A földmivesváltók átvétele már amugyis programban a Jelzáloghitelbankkal kapcsolatosan s most legfennebb csak arról van szó, hogy a földmivesváltók átvételét meggyorsítsák.

és saját maguk ellen konkurráljanak. A kérdés megoldása azonban nem olyan egyszerű, mert a szindikátusi érdektől eltekintve minden nagybancnak meg vannak a maga saját érdekei. Ezért úgy akarják ezt a kérdést megoldani, hogy

az öt nagybanc közül mindegyiknek más városban lesznek fiókjai.

Ezzel egyrészt a versenyt akarják kiküszöbölni, másfelől költségmegtakarítást akarnak elérni.

Az erre vonatkozó megbeszélések már folyamatban vannak.

Ha Huszár Károly és Bangha-páter megkapják a vízumot, bejöhhetnek az országba

Brandsch Rudolf nyilatkozata a két magyar vendég állítólagos kitiltásáról

Bukarest, augusztus 24. Beszámoltunk arról, hogy az erdélyi katolikusok szeptember 5-6-ra katolikus kongresszust készítenek elő Székelyudvarhelyen s erre a kongresszusra az előkészítő bizottság előkelő magyarországi vendégeket is hívott Huszár Károly báró és Bangha Béla jezsuita atya személyében. Beszámoltunk arról is, hogy a sovinszta román sajtó most sem mulasztotta el az alkalmat s naponta megújuló támadásokat intézett az ügygel kapcsolatban az erdélyi magyarság ellen, amely ime, Magyarországról invitál magához irredentákat és revizionistákat.

A látszat szerint ez a sajtóhadjárata eredményel is járt, legalább is így ünnepelte önmagát a sovinizmus.

Néhány nappal ezelőtt ugyanis a román lapok azt írták, hogy a szinajai minisztertanács is foglalkozott az ügygel s külön határozattal tiltotta meg Huszár Károlynak és Bangha páternek a Romániába való beutazását.

A bukaresti lapok nyomán ezt a hírt mi is

leközlöttük. És most kiderül, hogy nem igaz belőle semmi. Gyárfás Elemér szenátor, aki most érkezett Bukarestbe, Argetoianu belügyminiszterhez akart kérdést intézni az ügyben, a belügyminiszter azonban nem tartózkodott Bukarestben s így Brandsch kisebbégi államtitkárhoz fordult. Brandsch a következő felvilágosítást adta Gyárfás Elemérnek:

Nem igaz, hogy a minisztertanács foglalkozott volna ezzel az ügygel s így az sem igaz, hogy tiltó rendelkezést adott volna ki Huszár Károly és Bangha Béla beutazása ellen. Semmiféle ilyen tiltó rendelkezésről nincs szó s ha az erdélyi katolikusok meghívott vendégei a budapesti román követségen vízumot kapnak utleveleikre, úgy minden akadályozás nélkül átléphetik a határt.

Most tehát csak az a kérdés, hogy Huszár Károly és Bangha Béla kapnak-e román vízumot a budapesti román követségen utleveleikre?

Újból megkezdte működését a fizetésképtelenné vált Generala Bank

A bank betétesei követelésük husz százalékat részvénytőkének lejegyzik, a többit pedig két évre blokkaltatják. A betétesek és nagyrészvényesek veszik át a bank vezetését

Bukarest, augusztus 24. A Banca Generala betétesei vasárnap délután népes gyűlést tartottak, amelyen mintegy négyszáz betétes vett részt.

A fizetésképtelenné vált nagybanc betétesei tanulmányozták azokat a lehetőségeket, amelyek szemellett tartásával a pénzintézet újból megkezdhetné működését. A felszólalók általában éreztették a bank jelenlegi vezetésének azonnali eltávolítását. A betétesek a bank nagyrészvényeseivel egyöntetűen egy határozati javaslatot szavaztak meg, amely szerint

a betétesek hajlandók követeléseik husz százalékat alapítőknek lejegyezni, a többi nyolcvanszázalékot pedig két évre blokkaltatni, ami azt jelenti, hogy a

bank két éven keresztül nem köteles a betéteket visszafizetni, csak ha akar.

Ebben az esetben a bank zavartalan működését és a szanalást biztosítani lehet. A határozati javaslat kimondja, hogy a betétesek erre az áldozatra csak abban az esetben hajlandók, ha a bank vezetését és ellenőrzését a nagybancbetétesekből és főrészvényesekből álló bizottság veszi át, a jelenlegi pedig lemond.

A határozati javaslatot a betétesek egy küldöttsége a mai nap folyamán át fogja nyújtani a Nemzeti Bank kormányzójának. Amennyiben ennek a nagyfontosságú határozatnak érvényt szereznek, úgy a kényszerregezési kérést a bank vezetésével vissza fogják vonatni, a pénzintézet pedig nemsokára újból megkezdte működését.

Veszedelemes betörő a csikszeredai autótolvaj

A katonaszökevény tolvaj-soffór hiányos bűnlajstroma

Csikszereda, augusztus 24.

Legutóbbi számunkban beszámoltunk arról, hogy a csikszeredai rendőrségnek sikerült letartóztatnia Drasoveanu János állás nélküli soffórt, aki néhány nappal ezelőtt Poiana-Tapului-on megugrott Gáll Ferenc bukaresti autótulajdonos értékes gépkocsijával. A károsult fogadott autót indult a tolvaj üldözésére s Csikszeredán utol is érte. Drasoveanu ugyanis utközben annyira összerúgta a drága Buick-kocsit, hogy nem tudott tovább menni vele, tehát 2000 lejért eláldogosította Andrács Gyárfás csikaplócái mechanikusnak s a kapott pénzen mulatni kezdett. A letartóztatására kiszállt rendőrök a Bukaresti szállóban akadtak rá, hol rövidesen kiderült, hogy az autó tolvajban régóta körözött katonaszökevényt és többszörös betörőt sikerült elcsipni.

Drasoveanu János, amint a csikszeredai rendőrségen hamarosan megállapították, a múlt év decemberében szökött meg a Csikszeredában állomásozó pionírszázalajtól. Szökése előtt azonban

betört Lajos Gyula csikszeredai vendéglőshöz, ahonnan két ruhával telt bőröndöt emelt el. A ruhákat eladta, a bőröndöket pedig a kaszárnya udvarán rejtette el. A lopott ruhák eladásából annyi pénzre tett szert, hogy megszökhett. Nagyszebenbe utazott, ahol mindenekelőtt ellopta Weiszfeld Lipót katonai okiratát s ezek alapján most már szabadon járhatott-kelhetett. Az iratokat most meg is találták nála. A rendőrségnek az a gyanúja, hogy Drasoveanu tulajdonképpen Weiszfeld pénztárcájára utazott s abban találta a katonai iratokat is, amiket aztán ugyancsak felhasználta. Lébu Demeter nagyszebeni autótulajdonoshoz állott be soffórnek, természetesen Weiszfeld Lipót név alatt. Néhány hónapig tisztességesen viselkedett, de aztán újra erőt vett rajta a lopási szenvedély.

Egyik éjszaka feltörte az autógarázs ajtaját s gazdáját egészen új Fiat-kocsijával elrohogott.

A lopott autót Kolozsváron adta tovább egy Gogu nevű soffórnek. Aztán a Regátba szökött, ahol kisebb szélhámosságokat követett el mindaddig, amíg nem áhított Gáll Ferenc nagyszerű gépkocsiját.

A vakmerő autótolvajt és többszörös betörőt a rendőrség az ügyészségnek adja át, a nyomozást azonban tovább folytatja, mert az a gyanúja, hogy még számos bűncselekmény terheli a lelkét.

Drasoveanu ugyanis a kitanult bűnözők szokását követi: tagad mindent, a mit nem tudnak rábizonyítani. Ha aztán a rábizonyítás sikerült, mosolyogva ismer be mindent. Ezredétől való szökését is csak akkor ismerte be, amikor egyik volt altisztje felismerte.

Kétezeröttszáz főnyi közönség jelenlétében zajlott le az Ersemlyeni Kazinczy-ünnepség

A Magyar Akadémiát Kék Lajos egyetemi tanár képviselte

Ersemlyén, augusztus 24.

Kétezeröttszáz ember jelenlétében zajlott le a Kazinczy-centennárium Ersemlyénben, a nagy magyar nyelvújító szülőhelyén. A lelkes gondossággal előkészített ünnepségen képviseltette magát csaknem valamennyi magyar irodalmi és tudományos társaság. A Magyar Tudományos Akadémia és a Petőfi Társaság képviselőiben Kék Lajos budapesti egyetemi tanár, az Erdélyi Irodalmi Társaság részéről Ligeti Ernő, az aradi Kölcsey Egyesület nevében Szöllősy István, a temesvári Arany János társaságtól Bodo-

ray Lajos jelent meg.

Az ünnepség a Kazinczy-szobornál vette kezdetét, ahol Peredy György és Tabéry Géza mondtak ünnepi beszédet. Innen a közönség Kazinczy szülőházához vonult, amelynek falai előtt Marót Sándor, a „Nagyváradi” szerkesztője hódolt az új magyar műproza halhatatlan megalapítója emlékének. Megható volt dr. Andrassy Ernő rövid beszéde, aki az ersemlyéniek nevében róta le kegyeleti falujuk nagy szülöttjének.

Ghica biharmegyei prefektus hosszabb táviratban mentette ki távolmaradását.

Románia is részt vesz a szovjettel folyó párisi tárgyalásokban

Bukarest, augusztus 24.

Amint ismeretes, Párisban már hetek óta tárgyalások folynak egyrészt a szovjet, másrészt pedig Franciaország és Lengyelország képviselői között egy semlegességi paktum megkötését illetőleg. A „Petit Parisien” értesülése szerint

ezekben a tárgyalásokban Románia is részt vesz s amennyiben sikerül meg egyezésre jutni, úgy szövetségi oldalán szintén alá fogja írni a nagyfontosságú semlegességi paktumot a szovjettel.

A diplomáciához jó összeköttetésekkel bíró Cuvantul nagyjában megerősíti a francia lap híreit, amennyiben rámutat arra, hogy Cesanu párisi követ hazajött te összefüggésben áll ezzel a kérdéssel

is. Emellett Ghica külügyminiszter szombaton visszautazott Szinajába, hogy jelentést tegyen illetékes köröknek a Párisban folyó szovjet-francia és szovjet-lengyel tárgyalások menetéről, amelyről egyébként a kormányt állandóan tájékoztatják. A román kormány ugyan is érthető érdeklődéssel kíséri a párisi fejleményeket.

Beavattottak szerint a Venizelos-szal folyt megbeszélések során is érintették ezt a témakört,

miután franciaországi üdülése során úgy a görög miniszterelnök, mint Ghica külügyminiszter behatóan megismerkedett a Quay d'Orsay-nek a Szovjetszövetséggel való viszonyra vonatkozó új intézkedéseivel.

Temesmegyében tizenhárom gyermekparalízises beteg fekszik, Nagyváradon egy haláleset van

Tízéven aluli gyermekeket ne vigyünk nyilvános helyre

Temesvár, augusztus 24.

A gyermekparalízis, amely egy aradi fiatalasszony tragikus halálával vonta magára a közfigyelmet, riasztó méretekben lépett fel Temesmegyében.

Magában Temesváron, hét gyermek fekszik a borzalmas korban. Ezek közül négyet kórházban, hármat pedig a lakásukon ápolnak.

Az egyes temesmegyei községekből eddig hat megbetegedést jelentettek.

A hatóságok rendeletileg tiltották el, hogy tízéven aluli gyermekeket moziba

és más nyilvános helyekre vigyenek, egyben intézkedtek az összes óvodák bezárása iránt.

Nagyváradról érkező hírek szerint a gyermekparalízis ott már halálos áldozatot követelt.

Kétnapi kínos szenvedés után meghalt Lauer Jánosnak, a Derby-cipőgyár művezetőjének kisleánya. Az orvosok ugyan azt állítják, hogy influenzából fellepett agybaj végzett vele, erősen tartja magát azonban az a vélemény, hogy a kislány gyermekparalízisnek esett áldozatul.

Nevetni lehetne, ha nem volna olyan siralmas

Csak 27 ezer 869 munkanélküli van Romániában

— mondja a munkaügyi minisztérium nali statisztikája

Bukarest, augusztus 24.

Az Adeverul közli a munkaügyi minisztérium legújabb kiadott munkanélküli statisztikáját, amely román lapjaink szerint is a legfényesebb bizonyítéka annak, hogy mennyire bekötött szemmel dolgozik a munkaügyi minisztérium, illetőleg annak a munkanélkülieket számontartó osztálya.

A kiadott statisztika szerint ugyanis az országban június hónapban összesen 27 ezer 869 munkanélkülije volt, ami az összlakosságnak alig másfélszázalékát teszi ki. Románia tehát ezen a téren olyan jól áll, hogy tulajdonképpen nem is szabad munkanélkülségről beszélni.

Az Adeverul örömmel szögi le, hogy a munkaügyi minisztérium adatai szerint csakugyan rózsás állapotok vannak Romániában. A kimutatott szám valóban megnyugtató. Csak az a baj, hogy a kiadott statisztika részletez is s ebben a részletezésben olyan számok szerepelnek, amelyek fölött csak keserűen kacagni lehet. Például: a munkanélküli kereskedelmi alkalmazottak száma összesen 900, a nyomdászoké 238, a gyárimunkásoké 3802. És Bukarestben összesen, mond és ird: 196, egyszázkilencvenhat munka-

nélküli van. Hát ki hiszi ezt el? Vagy szükséges ezekhez a kimutatott „hivatalos” számokhoz kommentár?

Börzsde

1931 augusztus 24.

Zürich (nyitás): Berlin —, Amsterdam 207.35, Newyork 514 és egyenlő, London 2497. Páris 2014 és háromnegyed, Milánó 2688.50, Prága 1522, Budapest 9002.50, Belgrád 906, Bukarest 303.50, Varsó 57.60, Bécs 72.25.

A Brassói Lapok páratlanul olcsó kotta-vásárja

Küldjön be 20 lejt
Küldünk 10 tánc-kottát
vagy magyar nótát.

Kizárólag új példányokat.

Ne borotvapengét

kérjen hanem követelje a

/ezérképviselő: C. Duisberg
București I. Str. Carol Nr. 3

Az új magyar kormány letette az esküt

Nyilatkoznak a miniszterek

Takarékosság minden vonalon

Budapest, augusztus 24.
Gróf Károlyi Gyula kormánya, amely szombaton éjszaka véglegesen megala-

hétfőn délben tizenkét órakor letette az esküt gróf Károlyi Gyula tette le az esküt, melynek mintáját Zsitvay igazságügyminiszter olvasta. Ezután a miniszterek eskütétele következett, akik előtt Bárczy miniszterelnökségi államtitkár mondotta fennhangon a szöveget. Az eskütétel után Horthy kormányzó egyenként fogadta az új kormány tagjait. Valamennyi miniszter fekete díszmagyarban vett részt az ünnepélyes akción. Az új kormány névsora a következő:

Miniszterelnök: Gróf Károlyi Gyula.
Pénzügy: Gróf Károlyi Gyula (ideiglenesen).
Külgügyminiszter: Keresztes-Fischer Ferenc
Igazságügyminiszter: Zsitvay Tibor.
Földművelésügy: Ivády Béla.
Kereskedelem: Kenéz Béla.
Hadügy: Gömbös Gyula.
Kultusz és népjólét: Ernst Sándor.

A kormányzótól való távozás után egyes miniszterek nyilatkoztak a sajtónak. Ernst Sándor kultuszminiszter a következő feltűnést keltő nyilatkozatot tett:

— A középiskolákba be fogom vezetni a numerus clauzust. Ne értsenek félre, nem felekezeti szempontból, hanem mert általában nagy a túlterhelés az intellektuális pályákon.
Kenéz kereskedelmügyi miniszter a következőket mondotta:

— Öszintén szólva, nehéz helyzetben vagyok, amikor programot akarok adni. Még nem ismerem az anyagot, a mellyel dolgoznom kell. Ugy tervezem, hogy hetenkint egy teljes napon rendelkezésre állok a kereskedőknek, egy másik napon pedig az iparosoknak.

Varga Imre pénzügyi államtitkár kijelentette, hogy elsősorban a köztisztviselők fizetések csökkentését és egyes adók felemelését készíti elő.

Az új kormány megalakulásával egyidejűleg a gazdasági szanálás munkálatainak intézésére hármas bizottság alakult, Teleszky János elnökletével.

Az ellenzék egyelőre passzív magatartást tanúsít. Rassay nem tartja elég erősnek Károlyit az aktuális ügyek levezetésére.

Gróf Károlyi Gyula a takarékoság jegyében kezdte meg működését, a mennyiben elrendelte, hogy

a miniszterek ezentúl villamoson járnak, a diplomáciai személyzet pedig ne elsőosztályon, hanem másodosztályon utazzék.

Károlyiról egyébként érdekes visszamlékeztetéseket közölnek a lapok. Többek között felemlítik, hogy aradi főispán korában rendkívül tapintatosan kezelte a kisebbségeket és minden alkalommal meg tudta nyerni például az ott élő Pop-Cicio és Goldis rokonszenvét.

Gróf Bethlen István tegnap kiköltözött a miniszterelnökség épületéből és lakására tette át székhelyét.

Visszhang Romániában

Bukarest, augusztus 24.
Érdekes visszhangja van a magyar kormányválságnak a román sajtóban. Az Adevertulban Scrutator ír cikket a kérdéssel kapcsolatban. Scrutator, aki Karlsbadban üdül, így a külföldi jólétiültséget és tárgyalgosságot igényelheti magának.

Az ő nézete szerint a magyar kormányválság mélyeséges értelme az, hogy Magyarország teljesen a francia oldalra áll, ellenében eddigi külpolitikai orientációjával.

A tény pedig mindenképpen figyelemre méltó Románia szempontjából.

A budapesti francia követ nagy feladatot végzett, amikor sikerült megszereznie Magyarországot a francia orientációnak. Franciaországnak föltétlenül szüksége van Kelet-Európában egy olyan államra, amely az ő diplomáciai érdekeit képviseli. Magyarország hajlandósága a legalkalmasabb időben jött.

A román külpolitika ugyanis az utóbbi időben ingadozóvá vált, több ízben lelagadhatatlanul kacsingatott Németország felé.

A francia diplomácia tehát új államot kez-

resett és talált Magyarországnak, amely kész vállalni azt a szerepet, amit Románia eljátszott.

Ugyanabban a hangnemben ír a Lupta is, válaszolva a kolozsvári Pátria egyik legutóbbi külpolitikai cikkére. A Lupta szerint az a tény, hogy Franciaország megadta Magyarországnak azt a kölcsönt, ami alig ki-

sebb, mint a Romániának nyújtott kölcsön s azután az a tény, hogy Bethlen miniszterelnök lemondott, pedig úgy élt az európai köztudatban, mint a legerősebb miniszterelnök, mind azt jelentik, hogy olyan események játszódnak le a diplomáciai kulisszák mögött, amelyek minden románt aggodalommal tölthetnek el.

Elég volt az agresszív jótékony hölgyekből

Tanulságos példa Marosvásárhelyről, ahol a jótékony gyűjtőkről kiderült, hogy temesvári prostituáltak

Marosvásárhely, augusztus 24.
A marosvásárhelyi kereskedelmi alkalmazottak vasárnap népiünnepélyt tartottak. Az ünnepély jól sikerült, nagy tömeg vett részt rajta és a nagytömegből senkinek sem volt bátorsága erőlyesen elutasítani azokat az agresszív hölgyeket, akik a király képével ékesített román nemzeti színű szalagcskát árusították a — hadirokkantak és hadiárvaik javára. Aki idejekorán észrevette a veszedelmet, az elmenekült. Ebben nyilvánult meg mindössze az a tiltakozás, amit a nagyközönség öszintén érez ma már minden ilyen erőszakos gyűjtőtevéssel szemben. A kolluló hölgyek azonban igen leleményesek voltak a rajtaütésekben s ha valakit elesítek, az nehezen kerülte el a megadóztatást. Még a pénztárcáját is átvizsgálták. Hogy is meri kihuzni magát akárki, ha a király nevével a hadirokkantak és hadiárvaik javára gyűjtőnek?

Sokáig teljes sikerrel folytatták ezt a közönség zsebére menő hadjáratot. Később azonban baj történt. Morar detektívnek feltűnt a kolluló hölgyek határát nem ismerő szemtelen buzgalma — a jó ügy érdekében.

Egyiket sem ismerte közülük, tehát valószínűleg idegenek. De miért koldulnak idegen hölgyek Marosvásárhelyen? Párat megszólított közülik, a kapott feleletek azonban nem elégtették ki. Most már hivatalból vette kezébe az ügyet s hamarosan kiderítette, hogy a „hölgyek” temesváriak, akiket az ottani rendőrségen, mint prostituáltakat tartanak nyilbán.

Mostani foglalkozásuk is eléggé jövedelmező, mert százalékokat kapnak az összegyűjtött pénzből. Kítől kapják a százalékot? Hát Meister Sándor temesvári képügnöktől, aki csak ezért az üzletért hozta le őket Temesvárról.

Meister Sándort, a szellemes képügnököt és szemtelen szélhámost hamarosan letartóztatták. A nyomozás már is megállapított annyit, hogy

temesváriak is követett el hasonló szélhámosságokat. És máshelyen is. Csakhogy eddig a hatóságok sem merték megbolygatni az üzletét, hiszen a „király nevében” jött.

Robbant az új közigazgatási törvény

A fellázadt regáti falu lakossága három napja eldugva őrzi a község háza irattárát

A sperieteni lázadás újabb részletei

Bukarest, augusztus 24.
Röviden jelentette a B. L., hogy a Dambovita megyében levő Sperieteni község lakossága fellázadt a hatóságok ellen, amelyek el akarták költöztetni egy másik faluba a község házáat. A nem mindennapi megmozdulásról, amelyet az új közigazgatási törvény alkalmazása robbantotta ki, az alábbi újabb részleteket jelentik:

Néhány nappal ezelőtt megjelentek Sperieteni községben a prefektura emberei azzal a megbízatással, hogy a község házáat egy szomszédos faluba költöztessék át. A prefektus átköltöztető rendeletében hivatkozik a közigazgatási törvényre, amely szerint azon községeknek adnak csak községválasztási jogot, a melyek a község háza kiadásait viselni tudják. A falu lakossága a legerősebben tiltakozott az átköltöztetés ellen és kijelentette, hogy miként eddig, úgy a jövőben is el fogja tartani a község házáat.

A prefektura embereit valósággal kiüldözték a faluból. Mután a prefektus tudomást szerzett a falusiak ellenállásáról, a hatóságok fejének vezetésével mellett ki vezényelt a faluba egy szakasz csendőrt, hogy karhatalommal vegye birtokába a község háza archivumát.

A hatósági felkészültséget azonban a falu kaszákkal és kapákkal felszerelt lakossága fogadta. Még az asszonyok s gyermekek is kivonultak az ellenállás megerősítésére.

A község házáat körülvevő hatalmas tömeg láttán, a hatóságok béketárgyalásokat kezdtek a falusiakkal, akik azonban hajthatatlanok maradtak. Ekkor kezdetét vette az erőszak. A csendőrök többször a levegőbe lőtték, majd puskatussal nekiestek a tömegnek.

Véres közelharc fejlődött ki, amelynek kapcsán mindkét részlől többen megsebesültek.

A falusiak azonban váratlanul megrit-

sebb, mint a Romániának nyújtott kölcsön s azután az a tény, hogy Bethlen miniszterelnök lemondott, pedig úgy élt az európai köztudatban, mint a legerősebb miniszterelnök, mind azt jelentik, hogy olyan események játszódnak le a diplomáciai kulisszák mögött, amelyek minden románt aggodalommal tölthetnek el.

Elég volt az agresszív jótékony hölgyekből

Tanulságos példa Marosvásárhelyről, ahol a jótékony gyűjtőkről kiderült, hogy temesvári prostituáltak

Marosvásárhely, augusztus 24.
A marosvásárhelyi kereskedelmi alkalmazottak vasárnap népiünnepélyt tartottak. Az ünnepély jól sikerült, nagy tömeg vett részt rajta és a nagytömegből senkinek sem volt bátorsága erőlyesen elutasítani azokat az agresszív hölgyeket, akik a király képével ékesített román nemzeti színű szalagcskát árusították a — hadirokkantak és hadiárvaik javára. Aki idejekorán észrevette a veszedelmet, az elmenekült. Ebben nyilvánult meg mindössze az a tiltakozás, amit a nagyközönség öszintén érez ma már minden ilyen erőszakos gyűjtőtevéssel szemben. A kolluló hölgyek azonban igen leleményesek voltak a rajtaütésekben s ha valakit elesítek, az nehezen kerülte el a megadóztatást. Még a pénztárcáját is átvizsgálták. Hogy is meri kihuzni magát akárki, ha a király nevével a hadirokkantak és hadiárvaik javára gyűjtőnek?

Sokáig teljes sikerrel folytatták ezt a közönség zsebére menő hadjáratot. Később azonban baj történt. Morar detektívnek feltűnt a kolluló hölgyek határát nem ismerő szemtelen buzgalma — a jó ügy érdekében.

Egyiket sem ismerte közülük, tehát valószínűleg idegenek. De miért koldulnak idegen hölgyek Marosvásárhelyen? Párat megszólított közülik, a kapott feleletek azonban nem elégtették ki. Most már hivatalból vette kezébe az ügyet s hamarosan kiderítette, hogy a „hölgyek” temesváriak, akiket az ottani rendőrségen, mint prostituáltakat tartanak nyilbán.

Mostani foglalkozásuk is eléggé jövedelmező, mert százalékokat kapnak az összegyűjtött pénzből. Kítől kapják a százalékot? Hát Meister Sándor temesvári képügnöktől, aki csak ezért az üzletért hozta le őket Temesvárról.

Meister Sándort, a szellemes képügnököt és szemtelen szélhámost hamarosan letartóztatták. A nyomozás már is megállapított annyit, hogy

temesváriak is követett el hasonló szélhámosságokat. És máshelyen is. Csakhogy eddig a hatóságok sem merték megbolygatni az üzletét, hiszen a „király nevében” jött.

Robbant az új közigazgatási törvény

A fellázadt regáti falu lakossága három napja eldugva őrzi a község háza irattárát

A sperieteni lázadás újabb részletei

Bukarest, augusztus 24.
Röviden jelentette a B. L., hogy a Dambovita megyében levő Sperieteni község lakossága fellázadt a hatóságok ellen, amelyek el akarták költöztetni egy másik faluba a község házáat. A nem mindennapi megmozdulásról, amelyet az új közigazgatási törvény alkalmazása robbantotta ki, az alábbi újabb részleteket jelentik:

Néhány nappal ezelőtt megjelentek Sperieteni községben a prefektura emberei azzal a megbízatással, hogy a község házáat egy szomszédos faluba költöztessék át. A prefektus átköltöztető rendeletében hivatkozik a közigazgatási törvényre, amely szerint azon községeknek adnak csak községválasztási jogot, a melyek a község háza kiadásait viselni tudják. A falu lakossága a legerősebben tiltakozott az átköltöztetés ellen és kijelentette, hogy miként eddig, úgy a jövőben is el fogja tartani a község házáat.

A prefektura embereit valósággal kiüldözték a faluból. Mután a prefektus tudomást szerzett a falusiak ellenállásáról, a hatóságok fejének vezetésével mellett ki vezényelt a faluba egy szakasz csendőrt, hogy karhatalommal vegye birtokába a község háza archivumát.

A hatósági felkészültséget azonban a falu kaszákkal és kapákkal felszerelt lakossága fogadta. Még az asszonyok s gyermekek is kivonultak az ellenállás megerősítésére.

A község házáat körülvevő hatalmas tömeg láttán, a hatóságok béketárgyalásokat kezdtek a falusiakkal, akik azonban hajthatatlanok maradtak. Ekkor kezdetét vette az erőszak. A csendőrök többször a levegőbe lőtték, majd puskatussal nekiestek a tömegnek.

Véres közelharc fejlődött ki, amelynek kapcsán mindkét részlől többen megsebesültek.

A falusiak azonban váratlanul megrit-

kitották a sorokat úgy, hogy szabaddá vált az út a község háza bejáratához. A hatósági emberek behatoltak a község házába, ahol azonban csak hült helyét találták az irattárnak. A falusi lakosság ugyanis valahova elrejtette az iratokat. melőtt a karhatalom megérkezett volna.

A hatóság emberei a sikertelen kutatás után valósággal menekültek a faluból. Elvonulás közben a dimbovitai ügyész, meg egy csendőrkaptány megsebesültek az utánuk hajigált kövek és egyéb szerszámoktól.

A falusi lázadás egyelőre abba maradt azzal, hogy a lakosság még mindig nem hajlandó kiadni az iratokat, melyeket ismeretlen helyre rejtettek el. A lázadás ügyében minden valószínűség szerint belügyminiszteri vizsgálat fog megindulni, amelynek kapcsán különösen a vármegyei prefektus szerepét fogják kivizsgálni.

A franciák után az osztrákokat verték le 17:0-ra a magyarok vízipolóban

Páris, augusztus 24.

A magyar és az osztrák válogatott között lefolyt vízipólmérkőzés ugyan csak a magyar csapat fölünyes győzelmével végződött, ami a franciáknak tegnap aratott diadal után is szenzáció erejével hat.

A magyar csapat 17:0-ra győzte le az osztrák válogatottat.

A magyar csapatot ezen a mérkőzésen is tomboló lelkesedéssel ünnepelték.

Gabonamonopóliumot követelnek a temesmegyei gazdák

Temesvár, augusztus 14.

Közöltük, hogy Temesváron tíz nap óta nem fizetik a gabonaprémiumokat, aminek következtében a gabonát ugyszólván egyáltalán nem vásárolják. A temesmegyei gazdák elhatározták, hogy szeptember 5-én kongresszust tartanak Temesváron, amelyen követelni fogják, hogy

a kormány jugoszláv mintára vezesse be a gabonamonopóliumot.

A gazdák hivatkoznak arra, hogy míg Temesváron a buza ára százhusz lej, addig a néhány kilométerre levő Jugoszláviában kétszáz dinár, azaz hatszáz lej a gabona.

Lezuhant

a brassói motor nélküli repülő

Brassó, augusztus 24.

Az Árvaház-ucca végén, egy kertben fekszik a csonka repülőgép. Az egyik, vászonnal bevont szárnya teljesen összetört és a kerítésen függ fennakadva, a másik része a virágok és bokrok közt fekszik.

Fehér szárnyát fa és borszegyelyek diszítik, de látszik, hogy ama örmunka, hol bőr, hol faszegély, ami éppen kéhez került. Egy pár kíváncsi állja körül a gépet. A pilóta nincs itt, Klompe Hubert, a fiatal, még gyerekzsámba menő vállalkozó, aki a fejlett technika, a Piccard és Zeppelin korában egy lécből, drótból, pár vasrudból összeállított tizenkétméter nagyságú, motornélküli gépen akart repülni. Merész vállalkozás. Csak úgy ült rajta, mint egy megnyergelt pillangón.

A tényernagyságú bórda, ami ülésnek szolgált, a fűben hever. Azt mondják különben, hogy a fiatal Klompe Németországban tanulta ezt a repülést, aminek ott már nagyon sok híve van. Talán közel áll már ez ahhoz a gondolathoz, hogy mindenki felcsatolja a saját testéhez és alakjához passzol, esetleg tömegdivatnak készült szárnyakat és felülemelkedik a Sárteken. Mindenesre nagy naivság és merészség kell ahhoz, hogy a Cenk nyergéből valaki hátulról egy svungot adjon, hogy a levegőbe li-beghessen a legújabb típusú repülőgépen.

Még szerencsére, mondják a körülállók, hogy itt esett le a kertben, a hogy megakadt egy magas házban, mert, ha a háztetőre esik a pilóta, nem szabadul minden sérülés nélkül.

Különben nem tudom, mire szolgál ez az egész repülés. Minek kell ezt sportünnepség keretében megcsinálni. Felmászni a Cenk-re, felcipelni a repülőgépet, meglökni és libegni az úrben. Ez a kísérletezés nem érdemli meg, hogy bárki az életét kockáztassa rajta, mert egy milliméterrel sem viszi előre az emberi haladást és általában a kátyuba szorult emberi élet gyöngye alkotmányát.

n. k.

Telefon: 518 „MODERN MOZGÓ” BRASSO			
Ma utoljára HAROLD LLOYD hangosfilmje		Holnap keddtől: Rio Grande	
Suszterprinc		énekes hangosfilm	
Előjáték: A szinajai esküvő.		A „Rio Rita” testvérfilmje.	
Jön!	Világszenzáció!	Jön!	Hangosfilm!
Német éneklő, beszélő filmoperett		Jön!	
Schubert: Három a kislány		Schmeling-Stirbling	
Gretl Theimer, Siegfried Arno,		box-metsch	
a legújabb PARAMOUNT JOURNALBAN.			

A napfürdőzést is

meg kell tanulni, azaz a napfürdőzés előtt, amelynek sohasem szabad nedves bőrrel történnie, dörzsölje be testét erősen

NIVEA - CRÉMMEL - OLASSZAL

Mindkettő tartalmazza — mint ebben a nemből egyedülálló bőrápolószert — a bőrrel rokon őszesállítási eucerint, mindkettő csökkenti a fájdalmas lesülés veszélyét, mindkettő csodásan megbarnítja bőrt, még borús idő mellett is.

Belersdorf & Co. S. A. R., Braşov, Strada Iuliu Maniu 39

Nivea-Creme: Lei 16.00—72.00

FORRADALMI UJÍTÁS A ZENEOKTATÁSBAN

Két évig nem gyötrik a tanítványokat a kottával. Kiküszöbölik a gépies oktatást, hogy a növendék el ne veszítse a kedvét

Brassó, augusztus 24.

A zenei oktatás terén a legnagyobb csendben egész forradalom ment végbe a legutolsó időben. Szinte napról-napra megszűnt az a természetesnek látszó módszer, hogy a zenét kottából kezdik tanulni. Körülbelül — két évtizeddel ezelőtt az ABC. oktatás ment át hasonló változáson. A betűk rajza után való tanulás, ha nem is szűnt meg teljesen, de átlag egy illusztrált oktatásba: — a jelekkel való megértési módszerre. Ugyanez követte most el a zenében. Ha eddig valamelyik kezdő abbahagyta a zenei tanulást, az rendszerint azért következett be, mert belefáradt a rengeteg kottajegy kisillabizálásába, és az egyhangú gyakorlásba. Sajnos, ilyenkor a legtöbb esetben rögtön kész volt a szülők és a tanárok ítélete: — a gyermeknek nincs hallása, nincs tehetsége a zenéhez. Holott az igazság a legtöbb esetben az volt, hogy a tanítási módszer volt gépiesen fászló és ez ölte meg időelőtt a tanítvány ambícióját.

Egy angol zenepedagógus, John Curwens, foglalkozott először azzal a gondolattal, hogy a zenei oktatást könyvedébbé és természetesebbé tegye. Meggondolásának alapja a következő elképzelés volt: — minden ember szeret énekelni, még akkor is, ha nincs hangja. Minden embernek vannak fájdalmai és örömei, — érzelmi bensője. Minden teremtetett lénynek a belseje egy örök hullámozás, — alakatlan és leírhatatlan hangjegyek tömege. Mindenki tele van zenével. Zenével, amelyet nem tud kifejezni. Sir és kacag. Sójajt és liheg. Csupa lekottázatlan hang, — ami kíváncsodik.

Curwens ekkor megalkotta a SOL-FA-rendszert, amely azután alapja lett annak a TONIKA-DO-módszernek, amely három év óta ugyiszólván az összes németországi és angol iskolákban a zenetanítás alapját képezi. Ugy ahogy a TONIKA-DO kialakult és használatba került, egy hannoveri német pedagógus, Ágnes Hindoeffer nevéhez fűződik, aki, sajnos, már nem érthette meg műve érvényesülését. 1927. február 3-án meghalt. Halála terelte rá tulajdonképpen a figyelmet, rögtön ezután kezdtek meg módszerének bevezetését és már — mint említettük — alig van Németországban zeneiskola, amelyben nem a Curwens által feltalált és Hindoeffer Ágnes által tökéletesített módszerrel tanítanak.

A TONIKA-DO-módszer lényege már benne van az elnevezésben. A DO olaszul C-t jelent. Tehát minden hang lehet C, minden hang lehet kiindulópontja zenei építménynek.

A gyakorlatban a TONIKA-DO azt jelenti, hogy aki zongorát akar tanulni, nem kell, hogy feltétlenül kottát is vásároljon. Egy-két évig nem is fontos, hogy kottát lásson.

Lehet analfabéta, nem kell, hogy írni-olvasni tudjon, elég ha — lelke van, illetve érzelmi bensője van. Ez pedig van mindenkinek. Ez az érzelmi benső, vagyis pusztán emberi lény az az anyag, amelyből a tanára bányászik. Ebbe a benső hangraktárba vezet le a gyermekeket a TONIKA-DO pedagógusa, — onnan kell, hogy felhozza első két évének tananyagát.

Tehát: a gyermek megy fel a nagymamához. A nagymama a második emeleten lakik. A zongorán ki kell ütnie ezt a lépcsőkön felfelé való menést — a kis ujjával mindig a magasabb és magasabb billentyűkre üt — és azután a visszaindulást, lefelé való jövet, — a mélyebb és mélyebb hangokkal. Vagy pedig: tűz van! A tüzőlőktől trombitálnak. A gyermek leül a zongorához és kiüti ezt a hangot. És bármilyen hangot fog fel az utcáról vagy önmagából, külső vagy belső hangot, — próbálja leütni, kizongorázni. — És most tessék hozzá kísérletet csinálni! — Megcsinálja a kísérletet is, — komponál.

Tiszta a hallásra és a benső zenei érzékre épült módszer!

Nyilvánvaló, hogy a zenei hajlamok egész

arádata szabadul fel ilyen formában. A komponálási készség, amiről rengeteg ember hiszi, hogy megvan benne és csak azért nem tudta kiélni, mert nem tanult „kottát” — most egyszerre szabad mezejt kap a billentyűkön, — kiujjonghatja, kitombolhatja magát.

A legfőbb hajtóereje a TONIKA-DO-módszernek éppen abban van, hogy szinte minden gyermeket a zeneszerzési feladat és lehetősége elé állítja. Izgatja a fantáziáját. Sarkalja. Nem kottát magoló, unott, türelmetlen gyermekek fognak a zongorák előtt ülni, hanem csapongó kis lelkek, megannyi apró zeneszerző.

Egy-két év letelte után természetesen sor

Ujabb rohamra vezényelték a csiki adószedőket

Hét napi fizetésüket levonják az adóbehajtóknak, mert a pénzügyminiszter szerint nem voltak elég erélyesek

Csikszereda, augusztus 24.

A csikmezei pénzügyigazgatóságához távirati rendelet érkezett a pénzügyminiszteriumból. E rendelet szerint a miniszterium

hét napi fizetésük levonásával bünteti meg az összes perceptorokat és adóellenőröket, mert az adóbehajtás terén nem voltak elég erélyesek s nem mutattak fel kellő eredményt.

Az adóbehajtás könyörtelen szigorúsága ellen nincs talán sehol annyi panasz,

mint éppen a Székelyföldön.

Az adóbehajtók párnákat, lovakat, szekereket és majorságot foglalnak le és árvereztetnek már.

Mit akar még a pénzügyminiszterium? Ahol nincs, onnan a legkegyetlenebb adótárnok sem hajthat be semmit. Hiába parancsolnak már újabb rohamot az adóbehajtóknak! Mindent elfoglaltak és lefoglaltak már, fizetésük levonása pedig semmiképpen sem elég arra, hogy kifizessék belőle a nyugdíjasokat.

A román faexport és a magyar konvenció

Szeptember elsején részlegesen életbelép már a román — magyar gazdasági egyezmény

Új lehetőségek nyílnak a román fának és butornak a magyar piacon

Bukarest, augusztus 24.

A román-magyar gazdasági egyezmény, amelynek tárgyalásai a napokban zárultak le Színájában, egyike a legfontosabb gazdasági konvencióknak a romániai fakivitel szempontjából. Az egyezmény egyes részleteiről már a tárgyalások folyamán beszámoltunk, magát az egész egyezményt ismertetni nem lehet még, mert ezt teljes egészében csak akkor fogják nyilvánosságra hozni, amikor mindkét kormány részéről az egyezmény ratifikálása megtörténik.

A román-magyar gazdasági egyezmény életbeléptetését különösen romániai faipari körökben várják türelmetlenül. A magyar piac ugyanis rendkívül fontos terület a román export-fának, különösen a tűzfának,

az utóbbi időben azonban egyre nagyobb nehézségek támadtak a bevitelnél.

Az egyezmény sok tekintetben megkönnyíti a romániai fa magyarországi bevitelét, amelyre vonatkozólag illetékes helyen az alábbi felvilágosításokat kaptuk:

kerül a kottákra is, amelyeknek azonban előzőleg már a lelkét megismerték. Tehát csak formai ismeretség van még hátra. Ezt a kottákra való átmenetet is megkönnyíti azonban a TONIKA-DO-módszer, azáltal, hogy rögtön kezdettől fogva valamilyen formában leegyszerűsített hangokat mindegyik gyerekkel, kis pentokkal, vagy vonalakkal.

Az új módszer: nevelés, — nem oktatás. És nemcsak Európában terjedt el, hanem már Amerikában is. Berlinben a Staatliche Akademie Hochschule für Musik, tehát a legkomolyabb zenei intézet is így tanít már. Itt a TONIKA-DO-módszer irányítója Freda Leibenstein. Semmi kényszer, semmi szabály, amely a tanulást gyűlölté teszi. A TONIKA-DO zenei-órán a gyermek képzelete állandó működésben van, dallamok sokaságát érzi, muzsikát improvizál, hall és játszik, anélkül, hogy a hangjegyek formáját és nevét ismerne.

Az oktató a súlyos feladat, hogy e kis emberkének érzékeny lelkét mivel és hogyan fogja meg, mert ilyenkor egyetlen egy, lelkileg téves irányítás örökké helyrehozhatatlan hibát vonna maga után.

Mindegyik gyermek érzékeny zeneileg. Egyik kevésbé, másik jobban. Fejlődésükben a zene éppolyan nélkülözhetetlen, mint a mese, vagy a játékszert. Mesével dallamot, ritmust csalunk ki érzékeny lelkükből. Mesével zenét és zenével mesét csinál a cél. (Zenéi képeiket le is kell rajzolniuk. Pl. tüzlőt, lépcsőt, madár, erdő, stb.)

Az ilyen nevelés után a művészet közkinccsé válik és nem egyesek privilégiuma. Sokkal nagyobb és individuálisabb zsenik fejlődhetnek ki, mert önállóan, mintegy magukból bontakoznak. Kis dallamokat énekelve kísérik magukat a hangszereken, maguk komponálta kísérlettel, minden hangnemben felépítve. Mert ismerik az összes hangnemeket, belső és külső hallás után — ami a zenei fejlődésnek óriási gazdagságát jelenti.

A TONIKA-DO-t úgy üdvözljük, mint egy értékes, új világot, amely módot nyújt egy szerencsés generáció fejlődéséhez, amelyben zenével ittas emberekkel találkozunk és amelyben a zene, a legegyszerűbb gyermektől kezdve a legmagasabb művészi megnyilatkozásig, művészeket vagy megértő, magas zenekultúrájú embereket nevel.

állomásokon kb. 3.500 lej,

egyedül a magyar vám mintegy 50 százalékkal drágította meg a tűzfát a magyar piacon, nem beszélve a fuvarról és a kivittel járó más kiadásokról.

Már a színajai gazdasági tárgyalások előtt interviáltak román gazdasági körök és a kormány illetékesei a magyar kormánynál a vám leszállítása érdekében, azonban ezek az intervenciók nem jártak eredménnyel. A színajai egyezmény azonban ebben a kérdésben is meghozta a maga kedvező megoldását, bár

az egyezményben biztosított vámleszállítás nem elegendi ki teljesen a román exportöröket.

Magyarország az ötven aranykoronában megállapított tűzfavámot leszállítja 15 aranykoronára, ami az eddigi 1740 lejes vámmal szemben 522 lejes vagononkénti vámot jelent. Ez a vámleszállítás azonban csak egy bizonyos meghatározott mennyiségre vonatkozik, amelyet utólag fog megállapítani a magyar kormány. Ez a nyitott kérdés mindenképpen bizonytalanná teszi az exportörök helyzetét, akik nem tudják, hogy milyen arányu exportra készüljenek fel és, hogy milyen mennyiségekre kalkuláljanak a leszállított vámmal?

MÁS FAANYAGOKNÁL VÁMLESZÁLLÍTÁS VÁMTÖRLÉS

Az egyezmény a tűzfán kívül új vámrezsit állapít meg a többi faanyagokra nézve is. Itt két csoportba oszthatók a faanyagok: olyanokra, amelyek vámentesen vihetők be a magyar piacra és olyan anyagokra, amelyeknek a vámját leszállítja az egyezmény.

Mentesek minden beviteli vám alól többek között a faszén, a gömbfa, épületfa, feldolgozásra alkalmas ipari fa, bányafa, vasúti traversek, dongafa, stb.

Vámleszállításban részesültek: láda, deszka, méretezett-deszka, stb.

Az egyezmény jelentős mértékben leszállítja a butor vámját,

mégpedig a jelenlegi 40 aranykoronáról 30 aranykoronára, úgy a készbutorra, mint a fényezetlen, hajlított fából készült butorrészekre.

Hogy mikor lép életbe teljes egészében a román-magyar egyezmény, nem lehet tudni. Erre vonatkozólag a román kereskedelemügyi miniszteriumban a következő felvilágosítást kaptuk:

Az egyezmény, a színajai megállapodás szerint, egyes részleteiben már szeptember 1-én életbelép, tehát még a ratifikálás előtt. Remélhetjük, hogy a magyar kormányváltás nem fog ezen a téren változást hozni, vagyis nem fog azzal a következménnyel járni, hogy a szeptember elsején életbelépő egyezményt a vámleszállításokat kitolják egy későbbi időpontra.

— Két és fél hónap után szabadlábra helyezték az ártatlanul meghurcolt magyar tisztviselőt. Csikszeredai tudósítónk jelenti: Két és fél hónappal ezelőtt rosszindulatú feljelentés alapján sikasztás és okirathamisítás vádjára alatt az ügyészség letartóztatta Illés István ügyosztályi perceptorát. A pénzügyminiszterium természetesen azonnal is elrendelte ellene a vizsgálatot, amit le is folytattak és pedig igen érdekes eredménnyel. A pénzügyi hatóságok megállapították, hogy Illés nem börtönt, hanem előléptetés érdemel. Az ügyészség azonban nem törődött ezzel a megállapítással. Illés nem helyezte szüneteltetve, hanem folytatta tovább a vizsgálatot mindaddig, amíg a szerencsés véletlen teljesen nem tisztázta a meghurcolt magyar tisztviselőt. Pár nappal ezelőtt a vizsgálóbíró a feljelentőt és a vád elsőrendű tanuját, Ziegensz Viktort idézte be. A kihallgatás váratlan eredménnyel járt. A feljelentő elszóltta magát és így a vizsgálóbíró előtt rövidesen tisztá volt a helyzet: a sikasztást maga a feljelentő követte el. Ziegensz Viktort letartóztatták, Illést pedig szabadlábra helyezték. Becsületességében most már senki nem kételkedhetik, a két és fél hónapi vizsgálati fogság szenvedéseit azonban senki sem veszi le róla. Ha a vád többségei tisztviselő ellen merül fel, talán a hatóságok is jobban meggondolják a letartóztatást.

A miniszterium által autorizált Nagyvárad Zsidó Fiuinternátus

felvesz a nyilvánossági foglalt bíró zsidó liceumba, gimnáziumba, kereskedelmi és elemi iskolába járó növendékeket. Elsőrendű kóser ellátás. Mérsékelt árak. A növendékeket az igazgatón kívül 3 szaktanár és 2 pedagógus készíti elő. Minden iskolai és internátusi ügyben felvilágosítással szolgál és komoly érdeklődőknek prospektust küld az igazgatóság. Zongora tanzakát a szak-körökben jól ismert Berger Gyöngyi vezeti a budapesti Zeneakadémia által elfogadott SENN módszer szerint. A tandíjak ezen évben mérsékeltek. ORA

DEA-NAGYVÁRAD, Strada Delavrancea (Ritcok Zs utca) 17 szám

5. OLIV AL

— Ideges embereknek és lelki betegeknek az enyhe természetes „Ferenc József” keserűvíz rendes bélműködést, jó emésztést és elegendő étvágyzatot teremt. Világhírű ideggyógyorvosok véleménye alapján a Ferenc József víz használata az agy és a gerincvelő megbetegedéseinek kiválóan ajánlható. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— JANOVICS MEGPÁLYÁZTA AZ ARADI SZÍNHÁZAT IS. Tudósítónk jelenti: A magyar színházi koncessziók kiosztása ügyében szerencsés fordulat állott be. Janovics Jenő dr. hétfőn benyújtotta kérését az aradi városi színházhoz is. A korábbi városközi határozat szerint Arad, Nagyvárád és Temesvár városok vezetősége közös szinikerület alakítását tartja jónak, miután három külön társulatot a kérdéses városok nem tarthatnak el. Janovics Nagyvárádot már megkapta, az a tény viszont, hogy Aradra is pályázik, azt jelenti, hogy ő is helyesnek tartja a városközi értekezlet határozatát. Aradon a közönség is nagy szimpátiával fogadja Janovics pályázatát. Értesülésünk szerint Janovics két operett és egy drámai társulat szervezését kíséri meg s ezzel a három társulattal felváltva játszik a városokban, ahová koncessziót nyer.

— MAGYAR FÖLDÖN KELL ELKÖLTENI A MAGYAR NYUGDIJAT. Budapesti jelentés: Értesülésünk szerint a kormány rendeletet készít kiadni arra vonatkozólag, hogy a magyar állam ezentúl csak annak fizet nyugdíjat, aki azt magyar földön költi is el. Erre a tervre az az indok vezetett, hogy számos nyugdíjas külföldön él és a kincstártól felvett pénzükből egy fillért sem lát a magyar piac. A nyugdíjkiadások alapfeltevése állampolgársági és lakhelybizonyítvány lesz.

★ ORVOSI TANÁCSOK, fiatal asszonyoknak, írta dr. Földes Lajos, a budapesti országos gyermekvédő liga, szülő és anyaotthonának főorvosa. E könyv tudást terjeszt abban a homályban, mely a szülés, gyermekágy és csecsemő-ápolás körül még manapság is uralkodik. A könyv ára 102 lej, portó 10 lej. — Kapható a Brassói Lapok könyvostályában.

— ISMERETLEN LUXUSAUTÓ FELLOKTE AZ UTASOKKAL TEIT NADAB-SIMÁNDI AUTÓBUSZT Aradról jelentik: Simánd község közelében vasárnap könnyen vezetéssé válható auszerencsétlenséget okozott a szűk lelkis-

meretlen könnyelműsége. A Nadab-Simánd között közlekedő és 11 utast szállító autóbusz a község közelében megakart előzni egy ismeretlen luxusautó. Az autóbusz a túlkölésre egészen az út szélére hajtott, az előre kerülő luxusautó azonban ennek ellenére is olyan erővel surolta, hogy az árokba fordult. A 11 utas közül kilencen könnyebb sérülést szenvedtek. A luxusautó tovább hajtott anélkül, hogy egy pillanatra is megállt volna. A csendőrség bevezette a nyomozást.

— EGYSZERŰ KÖNYVVITELTAN magánúton való elsajátítására, számos mintával és egyéb hasznos tudnivalóval. Igen alkalmas iparosok és kiskereskedők részére. Ára 51 lej, postán pórtóval 56 lej. Leggyorsabb a pénzt utalványon előre beküldeni, akár postabélyegeken. A Brassói Lapok Könyvostálya.

— SZENZÁCIÓS FORDULAT VÁRHATÓ AZ ARADI FEKETESZESZ-PANAMA ÜGYEBEN. Tudósítónk jelenti: Taranu vezérfelügyelő, aki a pénzügyminisztérium nevében hetek óta folytatja a vizsgálatot az Aradon leleplezett feketeszesz-panama ügyében, hétfőn jelentkezett a vizsgálóbíró előtt és jelentést tett eddigi munkája eredményéről. Megállapítása szerint a feketeszesz-központ Temesváron volt, Arad a tranzit-csomópont szerepét töltötte be. Nagyvárád viszont felvette és a Szilágyságba továbbította a szállítmányokat. Jaranu a legutóbbi napokban a Szilágyságban folytatta le a vizsgálatot és szenzációs megállapításokat tett. Véleménye szerint csütörtökön, vagy pénteken következik be a nagy fordulat, mert az eddigi csend a nyomozás kitartó munkáját jelentette s nem azt, hogy a nagyarányú csalások ügye elcségyesedett volna.

— FÖLDI MIHALY: KADAR ANNA LELKE c. regénye iránt már megjelenése előtt mindenfelől páratlan volt az érdeklődés, ami nem csoda, mert hiszen ez a merőben új hangot megszólaltató, meglepő meséjű regény a Pen Club világdíjának egyhangúan megszavazott magyar jelöltje. A könyv ára 204 lej, vidékre portó 20 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvostályában.

— A MÁSODIK BRASSÓI LOVAR- ÉS UGRATÓ-TORNA. Öfelsége Károly király személyes megjelenésével, a vidéki lovasok hódoló felvonulása, ügétversenyek. A versenyt az idén is a Brassói Lovaregylet rendezi szeptember 18, 19 és 20-án, az Olympia-sporttelepen, országos lovatorna jelleggel.

A tavalyi verseny fényes sikere után, az idén is kitűnő eredmény várható. Öfelsége Károly király az idén is elvállalta a magas védnökséget és személyes látogatásával fogja megfigyelni az ünnepséget. A tavaly is már bemutatott ugróversenyeken kívül az idei torna műsora érdekes új számokat is tartalmaz. A rendezőség tervbe vette, hogy a király megjelenésekor a brassói „Zsunik”, magyar lovasok és a szász parasztbandériumok felvonulása fogja a királyt üdvözölni. Ezenkívül fogatversenyt is tervez a rendezőség, még pedig egy és többfogatu luxus járművekkel, valamint munka- és falusi szekerekkel. A lovaregylet a súlyos gazdasági viszonyok ellenére is elhatározta az országos jelleggel bíró rendezést. Az egylet megyőződése, hogy Brassó előnyös központi fekvésénél fogva is egyedülálló szépségű, alkalmas torna terepe által hivatva van arra, hogy a világ minden országában gyors fejlődésű lósport romániai központjává váljék. Ami ma Aachen ezen a téren Németországban, az lehetne Brassó Romániában, ha sikerülne nemcsak a helybeli és állami hatóságok, hanem a város és az ország lakosságának érdeklődését felkelteni. Azok az előnyök, amelyek ebből kifolyólag a városra és környezetére, az idegenforgalom emelése, a lótenyésztés felvirágoztatása stb., révén keletkeznének, nyilvánvalóak. A műsor részleteiről később fogunk beszámolni.

— Adományok iskola fenntartására. A hidvégi református iskola fenntartására több hidvégi származású brassói polgár összesen 3276 lejt adományozott s az összeget az adakozók nevében vasárnap ünnepélyes módon adták át Béres János lelkes beszéde kíséretében az egyházközség előjáróságának. Lőrinczi Árpád ref. lelkész ezúton is köszönetet mond a nemes adományokért.

SZEGÉNY FÉRJEK

— Az anyósom igazán kedves, eszes, előzékeny, megértő uridáma. Csak egy borzasztó hibája van.

— Mi?

— A leánya! (Ric et Rac.)

— ELŐFIZETŐINK kérésjék figyelemmel a címkéjükön feltüntetett lejáratot. A lap zavartalan expedíciója érdekében gondoskodjunk idejében a lejárt előfizetés megújításáról s ha akár postán, akár megbízottunk útján megújították az előfizetést, figyeljék meg, hogy 8 napon belül az új lejárati szerepel-e a címkén. Ellenkező esetben közvetlenül a kiadóhivatalban kell reklamálni.

Iskolák Egyesületek

— Kereskedő gyűlés Zilahon. A Nagyvárádon székelő Erdélyi és Bánati Kereskedelmi testületek Szövetsége, amint alkalmunk volt több ízben közölni, tervbe vette megyei kereskedő gyűlések rendezését és azon a kereskedelmet égetően érdeklő problémáknak a helyi viszonyoknak megfelelően való letárgyalását. Egy ilyen megyei gyűlést tartanak a fenti szövetség támogatásával a szilágymegyei kereskedők szeptember 6-án, amely alkalommal a zilahi kereskedőársulat felavatja időközben létesített klubhelyiségét is. A megyei gyűlés többek között foglalkozni fog a gazdasági tanács, nyugdíjintézet és az üzletberek törvényes megrendszabályozásának kérdésével és egyéb napirenden levő problémákkal. Miután Szilágymegye az ország egyik legnagyobb megyéje, a gyűlés nagyszámu delegátus részvételére számíthat.

— Az Erdélyi Múzeum Egylet folyó évi vándorgyűlését Nagyenyeden, augusztus 28—30-án tartja.

— BRASSÓI KISIPAROSOK FIGYELMEBE. Tisztelettel közöljük, hogy a cégbejegyzési törvény és a Brassói Ipar- és Kereskedelmi Kamara 2695—1951. sz. körrendelete értelmében, azok a kisiparosok, akik nemcsak rendelkezésre, hanem eladásra is dolgoznak, cégüket bejegyeztetni kötelesek. Ezen célból az ipartestület vezetősége úgy határozott, hogy tagjainak a cégbejegyzés iránti kérvényeket az ipartestület tisztviselői által kiállított, naponta délután 5 órai kezdettel, a következő sorrendben: 1951. augusztus 24—29. hetes és mászás mesterek, 1951. augusztus 31—szeptember 5-ig süítő és cukrázmesterek, szeptember 7—12 autótulajdonosok, szeptember 14—16 fényképés és villanyszerelő mesterek, szeptember 17—19 órák és ékszerés mesterek, 21—26 kőműves, építészvállalkozók és ács mesterek, szeptember 28-tól október 5-ig szűcs-, cipész-, csizmadia-, szabó-, kalap- és fűző- és keféző mesterek és mindazok, akikre a törvény rendelkezései vonatkoznak.

Keleti levelek

Irja: Baktay Ervin

Puri és a Dzsagannáth-templom

Régebbi utleírások — és azok az utazók, akik rövid indiai kirándulásuk „tapasztalatait” tulnyomórészt könyvek-ből szerzik — rendszerint külön fejezetet szentelnek a puri-i Dzsagannáth-templomnak. Hajmeresztő leírások szólnak a fanatizmustól felforrult hindu tömegekről s arról, hogy minden évben a „diszszekér ünnepén” száz meg száz zajongó veti magát a szekér kerekéi alá, hogy ily módon vallásos érdemeket szerezzenek a jövődő életre. Európában a „Dzsagannáth” szó már-már egyértelművé vált az emberáldozatot követelő Molochbálgánnal.

Pedig az egész vérfagyasztó történet Dzsagannáth-ról nem egyéb pusztán mesénél. Annyi benne az igazság-mag, hogy a hihetetlen tolongásban nem egyszer előfordult, hogy valaki a kerekék alá esett és az emeletmagasságu, súlyos szekér összeroncotta. A hindu vallás kifejezetten elítéli az öngyilkosságot — még a vallásos rajongásból elkövetettet is — s kinek csak halvány fogalma van a hinduizmusról, az tisztában lehet az említett rémrege nevetséges volta felől. A hinduk hite szerint az ember újra meg újra születik és előző életeinek cselekedetei szabják meg, vajjon a következő jó lesz-e, vagy sem. Az öngyilkosság ennek a kötelező életiskolának a megtágadása, s aki elveti az életét, az következő születésében még szörnyűbb szenvedésekben fog részesülni.

Puri-ban, ahol Dzsagannáth temploma áll, látni azért elég jelét a vallásos fa-

natizmusnak, csak éppen a sokat hirdett öngyilkossági esetekkel nem találkozunk. Amióta angol fennhatóság alatt áll India, még a véletlen szerencsétlenségek is megszűntek. Ma már rendőrök ügyelnek arra, hogy a Szekér Ünnepére összeverődött hindu tömegek kellő távolságban maradjanak a lassan gördülnő járműtől.

Dzsagannáth jelentése: a Világ Ura, Visnut, a hindu Szentháromság második személyét, a fenntartó, gyámolító isteni erő jelképét nevezzük így. A hindukat két nagy csoportra oszthatjuk: Vaisnavákra és Saivjakra. Az előbbieket áhitatuk központjában Visnut, az utóbbiak pedig Sivat állították. De azért a Visnu-követő épügy tiszteli Sivat, mint ahogyan a Siva-hívő is tiszteli Visnut. A homlokukra festett jelekről lehet felismerni a két főszekta hívét. Puri, mely a bengáli öböl partján fekszik, a Visnu-hívők egyik legszentebb búcsujáráhelye. Ott áll a nagy Dzsagannáth-templom, a melyet India legtavolabbi tájáról is felkeresnek az ájtatos hinduk.

De a legnagyobb zarándok-tömegek a Szekér Ünnepére verődnek össze Puri-ban. Ez júniusban van.

Vonatokon, szekereken, lóháton, tévéken, gyalog érkeznek a zarándokok száz-ezrei. A Bengal-Nagypur Railway vasutársaság ilyenkor rengeteg különvonatot járát. De vannak olyan fanatikus hívők is, akik fogadalomból kegyetlen önsanyargatással kötik össze a zarándoklást. Például: „testük hosszával mé-

rik fel az utat” szülőhelyüktől Puri-ig. Ami nem gyerekjáték, különösen ha a rajongó Indiának éppen ellentétes végén lakik. A vezeklő, csupán ágyékendőbe öltözve, elindul hazulról, még pedig olyképpen, hogy kiáll az utra, lehassal a porba, előre nyújtja a kezét és megjelöli a helyet, ameddig az ujjai értek. Ekkor feláll, ismét arca fekszik az uton és megint jelet húz ujjával a porba. Így megy ez aztán egészen Puri-ig, a Dzsagannáth-templom küszöbéig, vagy jobban mondva a szentélyig. Ha igen messze tájakra indul el a vezeklő, akkor bizony hónapokkal, sőt esetleg egy-két évvel az ünnep előtt el kell hagynia otthonát. Utközben a jámbor hinduk látják el ennilalóval és ott tölti az éjszakát, ahol a naplemente érte. Élelmes német kiszámíthatná, mi minden hasznos dolgot lehetne művelni azzal az energiamennyiséggel, amelyet az ilyen vezeklő hosszú útján kifejt.

Nemcsak vezeklők és ájtatos hívők igekeznek Puri felé a Szekér Ünnepén. Koldusok légiói is arra veszik útjukat. Borzalmas látvány a koldusok hosszú sorai a Szekér utvonalanak két oldalán. Belpoklosok, tetőtől-talpig ijesztő sebekkel borított nyomorékok, elszáradt végtagokkal kuporgó emberi szörnyalakok, vakok, már emberre is alig emlékeztető roncok százai lelik be az út két oldalát. Ebben az alvilági borzalom-kiállításban már észre sem veszi az ember a rengeteg elefantiázisban szenvedő férfit és nőt. Ez gyakori betegség India keleti és déli tájain. Olykor csak az egyik, olykor mindkét láb oly formátlan kolonc-cá dagad, hogy csakugyan elefánt lábára emlékeztet. Lépten-nyomon láthatni ilyeneket, fel se veszik, ez szinte olyan megszokott és közönséges dolog, mint nálunk, mondjuk a tyukszem.

Mikor egy-egy zarándokvonat befut, az ujonnan érkezettek egyenesen a tengerpartra sietnek, hogy megfürödjének. A nők teljesen felöltözve merülnek a vízbe, a férfiak gyorsan megszárítják könnyű kötösüket. Aztán tanyá után néznek. Szanasztét, minden fa tövében, a bazár minden zugában, rögtönzött színek alatt, mindenütt táborozó zarándokokba botlunk. Van ugyan néhány nevezett dharmasala is, olyan bezárt vendégfogadó fele, melyeket ájtatos és gazdag hinduk emeltettek a zarándokok részére, de a tömeg tizedrésze sem férne el bennük. Hindu „hotelek” is bőven akadnak és büszkén viselik ajtajuk fölött ezt az előkelő felirást, holott nem egyebek pizkos vityillóknál. Külön

bráhma-szállók is vannak, ezek egy fokkal különbek a többinél. De a hindu végtelenül igénytelen. Elalszik akárhol, eledelét pedig egy-két annáért beszerezheti a bazárban.

Jó vásárt csinálnak ilyenkor a rózsafüzérárusok. Száritott bogárból készült olvasók százazrei kelnek el, mert még a legszegényebb hindu is haza akar vinni magával egy „szent” puri-i füzért.

A nagy nap hajnalán már sűrű, nyüzsgő tömeg lepi el a templomudvarokat s a Szekér utvonalt. Ez az út igazán impozáns. Körülbelül három kilométer hosszú és harminc méter széles. A Dzsagannáth-templomtól az „Üdülő-palota”-ig vezet. Ugyanis a Szekér Ünnepé azon a hiten alapszik, hogy a templomban őrzött bálványok, amelyek Visnut és Visnu Krisna megtestesülésének fivérét s felősejét ábrázolják, lázat kapnak a forró időszakban s ezért júniusban ünnepélyesen átszállítják őket egy másik templomba, mely kert közepén áll és üdülő helyül szolgál az ormótan bálványoknak. Mert, eltérően a rendszerint művészi munkájú hindu istenképmásoktól, a puri-i bálványok nem egyebek durva, esetlen, tarkára mázolt koloncoknál.

Minden évben új szekerek készülnek, minden bálvány számára egy. Az ünnep végén szétördelik a járműveket és minden hívő igyekszik egy-egy darabot elvinni belőlük. A szekerek óriási méretűek, akkorák, mint egy közepes emeletes ház. Cifra faragás, tarka festés, zászlók, leplek és füzérek díszítik mind-egyiket. Négy hosszú, karvastagságú kötélnél fogva cipelik őket. Hat-nyolcszáz ember húzza mindegyik szekeret. A szekereken, a diszhelyre emelt bálvány körül bráhmaonok gajdolnak és táncosnók lejtik monoton táncukat a bizarr hangszerek ütemére.

A szekerek lassan haladnak. Időnként meg-megállnak. Beletart egy napba — hajnaltól estéig, — mire elérnek az „üdülő”-ház. Ott aztán ujjab szertartások kíséretében leemelik a mászás koloncokat és elhelyezik őket. Ott is maradnak a „szanatórium”-ban nyolc napig. Persze, mindennap zenével, tánc-cal szórakoztatják őket s a hívők virágokat áldoznak előlük.

Nyolc nap múlva aztán ismét felpakolják a gyógyult istenségeket és ugyanolyan pompával viszik vissza őket a templomba, mint ahogy hozták. Ezzel vége a Dzsagannáth-ünnepnek, azaz előbb meg szétördelik a szekereket. Mindezt utána a templomi bráhmaonok összeszámolhatják, hány ezer rupiát eredményezett a mulatság.

Buziás gyógyfürdő

(Román Nauheim)

páratlan szénsavas rádióaktív sós-savas forrásvizekkel. — Biztos gyógyhatás szervi, elhízásos, érlemezsedéses szív és vérkeringési zavaroknál, vesebaj, vérszegénység, izomszusz, hólyaghurut és kimerülésszerű idegesség esetén. Női betegség, a változások zavarok, fertőző betegségek, mérgezések nyomán fellépett idegbajok (Tabes etc.) eseteiben a legjobb eredménnyel. Természetes szénsavas, sós-savas fürdők, ivókurák, szakszerű orvosi kezelés, kitűnő konyha, elsőrendű szállodák, diétás penziók mérsékelt árakkal. — Új modern uszoda, napfényes stranddal. — Fürdőidény május 15-től október 1-ig. — Prospektust, felvilágosítást szívesen küld:

Muschong Buziási Gyógyfürdő R. T. Fürdőigazgatóság: BUZIÁS (Bánát)

Mi van az angol válság mögött

Érdekes adatok arról, hogy miért akar a munkáskormány a védővamos rendszerre áttérni

Az angol kormány MacDonald elnöke alatt elhatározta, hogy törvényt terjeszt az országgyűlés elé, amelyben életbe lép a behozatali vámok.

A gazdaságpolitika történelében ehhez hasonlóan jelentős elhatározás csak egyetlen volt az utolsó száz évben: amikor 1846-ban Anglia eltörölte a behozatali vámokat.

Amikor 1832-ben IV. Vilmos uralkodása alatt Grey lord keresztülváltta az alkotmányreformot, modern alkotmányt adott az Angliának, mert a polgári közép- és alsóosztályt erősen részesítette a politikai hatalommal, a wighamok és a toryk pártja általakult a liberális és konzervatív párttá. Ez a parlamentreform hozta előtérbe Angliában az új gazdaságpolitika követeléseit, mert a parlamentben egyre élesebben követelték a kenyérárak leszállítását és szociális gazdasági intézkedések keresztülvételét. Két manchesteri nagykereskedő, mindkettő a parlament liberális tagja, alapította meg az Anti-Corn-Law-League szervezetét, a gabonadölgé- lenes ligát, amely a szabadkereskedelem elvét tűzte ki legfontosabb feladatul. No- ha Viktória királynő kormánya élén ekkor a konzervatív Peel állott, pártjának többségével szemben a szabadkeres- kedelem álláspontjára helyezkedett és így törölték el 1846-ban a vámokat, hogy a munkássztyalon segítsenek s hogy a szociális bajokat orrosolják.

Peel elhatározása, amellyel Cobden politikájá mellé állott, ellensúlyozása volt annak az alakulásnak, amely az angol munkásság keretében akkor már egyre jelentősebb kezdett lenni. Ekkor szület- tek meg Angliában azok a Trade Unio- nok, a szakszervezetek, amelyekre később a Labour Party támaszkodott. Peel és Cobden egyformán úgy gondolkodtak, hogy a szabadkereskedelem bevezetése olyan gazdasági és szociális fellendülést biztosít, amely a munkástársadalomnak is javára szolgál, a polgárság jólétét emeli s ezáltal megakadályozza a szociális baj- jokat.

1931-ben, mint az angol tudósítások je- lentik, Henderson javaslatára Snowden pénzügyminiszter és Graham kereskede- lemügyi miniszter álláspontjával szemben a Labour Party kormánya azért helyez- kedett a szabadkereskedelemmel szemben a védővamos politikájára, hogy a költ- ségetést egyensúlyban tudja tartani anélkül, hogy megszüntetné a munkanél- küliek segítségét. A Labour Party kormá- nya tehát megdrágítja a kenyeret, meg- drágítja az élelmiszereket, tíz százalékos vámot vet ki minden külföldi árucikkre, hogy a polgárság jólétét emelje, meg- akadályozza a szociális bajokat s hogy gazdasági és szociális fellendülést bizto- sítson.

A világ gazdasági politikájában az an- gol védővám bevezetése ezért döntő je- lentőségű, mint ahogy az volt 1846-ban is, mert ahogy akkor Anglia példát adott a maga gazdaságpolitikájával a világ többi államainak, úgy nyilvánvaló Mac- Donald kormányának mostani elhatáro- zása merev elentétet jelent azokkal a tö- rekvésekkel szemben, amelyek oda írá- nyulnak, hogy népek és nemzetek között a gazdaságpolitikai ellentéteket csökken- ták. Mialatt világszerte azt hangoztatják, hogy le kell rombolni a vámvédelem fa- latát, azalatt Anglia ezáltal maga is szor- kít a szabadkereskedelemmel, megszünteti a kodenizmust és behozatali vámokat csinál.

Hogy az új vámpolitika mit jelent An- gliára nézve és hogy a behozatali meg- adóztatásának melyek a gazdaságpoli- kai okai, azt nagyon érdekes számok mu- tatják. Amíg nyolc évtizedben keresztü Anglia a világkereskedelemben a legha- talmasabb helyet foglalta el és amíg még 1913-ban a világforgalom 15 százaléka volt Angliáé és nem egészen 11 százaléka az Egyesült Államoké, addig ma már a világforgalomból csak 15 százalék An- gliáé és 15 százalék az Unióé. Amíg az egész világ készáru-termelésének 39 szá- zalékát jelentette 1913-ban az angol ki- vitel, addig ez ma lecsökkent 34 száza- lékra. 1913 óta Angliába a bevitel 64 százalékkal emelkedett, a kivitel azonban csak 30 százalékkal. A külkereskedelmi mérleg passzivitása 125 millió fontról 400 millió fontra nőtt meg. Ha Angliának si- került is a dominiumokban és Ázsiában megtartania gazdasági pozícióját, addig kivitelen az európai államokba a békeidők 40 százaléka körül harmáncsig százalékre esett le.

Angliát tehát jogosan izgatja a beho- zatal növekedése s így nemcsak finánc- politikai okok idézték elő MacDonald kormányának elhatározását, hanem nyil- vánvalóan az is, hogy a bevitelt kiseb- bíteni szeretnék. Amíg 1931-ben az an- gol bevitel 38 százaléka volt élelmiszer, 37 százaléka nyersanyag és huszonöt százaléka készáru, addig ma már az élel- miszerbevitel majdnem az egész forga- lom felét teszi ki. Az élelmiszerbevitel vi- szont valutapolitikai okokból is mindin- kébb jelentős gondot okoz Angliának azért, mert az Angliába érkező buzának csak fele megy a dominiumokból, 50 szá- zaléka azonban az Egyesült Államokból, 13 százaléka Argentínából s a többinek egyrésze immár Oroszországból. Az an- gol liszt negyedrészre is már az Unióból ér- kezik. A marhahús 79 százalékát szállít- ja Argentína, a birkahús 31 százalékát Argentína, a disznóhús és zsír 38 száza- lékát Dánia, 33 százalékát az Egyesült Államok, a vaj 33 százalékát Dánia, 10 százalékát Argentína, a tej 49 százalékát

Hollandia, 19 százalékát Dánia, 14 száza- lékát az Egyesült Államok. Ezek a számok mutatják, hogy Anglia a maga védővamos politikájával tulaj- donképpen előkészületet tesz annak a régi tervnek megvalósítására, hogy a brit bi- rodalom egységes vánterületet alkosson. Ez a terv a burháboru után merült fel, amikor Chamberlain meg akarta csinálni a brit birodalom nagy védővamos egy- ségét. Balfour konzervatív kormánya ez- zel a programmal is ment 1906 januárjá- ban a választásokba, de a szabadkereske- delem elvét képviselő liberális párt ak- kor hatalmas győzelmet aratott. Camp- bell-Bannerman kormánya, amelynek Lloyd George volt a kereskedelmi mi- nisztere, megvédte akkor a szabad- kereskedelmet és a kodenizmust.

A jelek azt mutatják, hogy — Anglia be fogja vezetni a védővámot.

mét arra a körülményre, hogy a bekövetkező események mellett mindenkinek nagyobb szüksége lesz a „népek nagy Vöröskeresztjére”, mint a multban.

Egyik újság a „Desarmement” (Lesze- relés) címet viseli és három nyelven je- lenik meg. Élén egy világhírű író és gon- dolkodó áll, Lange Christian, aki a nem- zetközi összműködésről írt művével az egyik legelső Nobel-díjat nyerte meg, sőt résztvett a Nobel Intézet alapításá- ban is.

Leszerelési információs bizottság és szerkesztőbizottság áll a lap élén, amely- ben mindenféle nemzet képviselve van, kivéve a németeket, akik bojkottálják a leszerelési mozgalmat.

Ez annál is különösebb, mert a Genf- ben akkreditált újságírók ötven percent- jét németek teszik ki. A németek tartó- zkodásának az az oka, hogy a genfi lesze- relési megmozdulás francia befolyás alatt áll és Comert ur, a Quai du Wilson in- formációs osztályának francia főnöke az elmúlt évben teremtett leszerelési javas- latot tekintti az új mozgalom kiindulási pontjának, holott

Németország ragaszkodik azokhoz a határozatokhoz, amelyeket a Népszö- vetségi Ligák Egyesületének budapesti kongresszusán hoztak

és amelyeknek lényege az, hogy a had- seregek lefegyverzésénél ne tegyenek kü- lönséget a győző és legyőzött országok között.

A másik újság, ami a legközelebbi na- pokban indul meg, azt a rendeltetést tűz- te maga elé, hogy hasábjain a Nemzetek Szövetsége elé kerülő kérdéseket objek- tiv hangon szakemberek által világítsa meg. A Journal des Nations hatalmas tö- kével indul, szellemi irányítója Mantoux professzor, aki Európa legismertebb köz- gazdászait és politikusait nyerte meg munkatársak gyanánt és magyar szem- pontból csak örömdeni lehet annak, hogy a magyar közgazdasági élet egyik kiváló reprezentánsa, dr. Hantos Elemér volt államtitkár is a lap dolgozóitársai közé került. Persze az érdekes új lapvállalko- zás léte elsősorban attól függ, vajon megél-e a Népszövetség?

Hinnünk kell és ki kell tartanunk mel- lette, hisz a sok késelelemért, a hiza- vonáért nem az intézmény tehet, hanem az emberek, tehát ennél jobbat jelenleg ugysem teremthetünk.

A maholnap ideseregő diplomata ura- kat azonban egy kellemes meglepetés is várja: a Népszövetség terjeszkedik. Az elmúlt napokban megkezdtek a főtítkárság rezidenciájának déli részén az épít- kezéseket a leszerelési konferencia tár- gyalótermének befogadására. Az ódon szállodához, amelyben a Népszövetség ho- nol, új szárnyat csatolnak. Ez a csendes építkezés egymagában hathatósabb pro- pagandát csinál a békeintézménynek, mint száz és száz hangzatos „discours”, mert legalább világszerte látni fogják, hogy nemcsak diplomaták és államfér- fiak, hanem malteres napszámosok is hordtak egy-egy téglát a — békeműhöz.

S. I.

„Soha többé háborút!”

Einstein a háborus veszedelemlről

Brüsszel, augusztus 24.

Dixmuidenben vasárnap nagy fla- mand békegyűlés volt. A gyűlés jelsza- va ez volt: „Soha többé háborút!” Ein- stein levélben üdvözölte a gyűlést és kifejezte azon véleményét, hogy a bé- két csak a népek óvhatják meg, mert — bár az államférfiak talán valóban szí- lárdítani szeretnék a békét — a folyto- nos fegyverkezés mégis azt mutatja hogy a békeellenes erők erősebbek. A meddig hadseregek vannak — írja Ein- stein, — minden konfliktusból háboru lehet.

Ezután Henri Barbusse és Romain Rolland üzenetét olvasták fel, majd egyetemi tanárok tartottak beszédeket. A gyűlésen több ezer főnyi tömeg vett részt.

A spanyol forradalom harmadik fázisa

Kirobbant a katolikus jobb- oldal ellenforradalma

A kormány száműzte a hercegprimást és a vittorai püspököket

Madrid, augusztus 24.

Rövid nyugalmi állapot után a fiatal spanyol köztársaság ismét a különböző zavargások színterévé lett. A főváros- ban merényletet fedeztek fel, amelyet Maura belügyminiszter ellen akartak el- követni. A merénylet részesei egy anar- chista, egy szindikalista és egy kommu- nista munkás lettek volna, akiket eddig nem sikerült elfogni.

A baszk vidéken a katolikus jobbol- dali mozgalom van terjedőben.

A papok által tervezett gyűléseket a kormány betiltotta és gépfegyveres,

fényszórós brigádokat küldött a fal- vakba, hogy az elrejtett fegyvereket felkutassák.

A csapatoknak szigorú utasításuk van a lázadások vérbefojtására. A fontosabb stratégiai pontokon civilgárdák tartanak őrséget. Bilbao elé a kormány páncélos cirkálót küldött, miután tudvalevőleg ez a város a katolikus papság főfészke.

A lakosság körében óriási az izgalom. Segura bitoros-primástól, valamint a vittorai püspöktől a kormány megvonta az előjogokat és mindkettőjüket kül- földre száműzte.

Megél-e a Népszövetség?

A genfi optimisták azt mondják, hogy igen és egyszerre két ha- talmas lapvállalatot alapítottak a világbéke propagálására — Végre nemcsak politikusok, hanem igazi köművesek is dolgoznak a békeművön a Quai du Wilson-on

Genf, augusztus 24.

(A B. L. külön munkatársától.)

A nagy „vereség” óta, amit a Nemze- tek Szövetsége a mostani nyáron szenve- dett, nagyon is sokan vetik fel a kérdést a nemzetek városában, vajjon megél-e a Népszövetség? A hangulat mindenestre nagyon nyomasztó a nemzetközi körök- ben, mert az államok közötti kollaboráció- nak az a kevés gyümölcse, amely a nyár folyamán megértett, nem a Lac Léman napjának hevében érett meg és nem Genf ölébe hullott.

Mindenfelől kísérletezések történnek, hogy a Népszövetséget új életre inje- ciózzák. Vannak optimista felfogást val- ló tényezők, akik szerint a Népszövetség, mint az államok összessége és foglalatá nem lehet jobb, vagy különb, csak ami- lyent a földteke különböző államai e pillanatban megérdemelnek. Ezek azt re- mélik, hogy Genf jelentősége az állandó tanácsüléseken és Assemblée-ken ezentul is ki fog domborodni.

Két érdekes új lapalapítás is igyekszik felhívni a világ közvéleményének figyel-

Szombaton, aug. 29-én

nagy esemény színhelye lesz Brassó, ekkor

nyitja meg kapuit

a nagyközönség számára a

NAGYVÁROSI IGÉNYEKEL BERENDEZETT

új REDOUTE MOZGÓ

egy ERO-film által forgalomba hozott

országos premiérrel!

Csak számozott helyek.

Tökéletes szellőztetés.

Az összes mellékletékek a jegy áraban beszámítva.

A „SZÉP RUDI” FELTÁMAD...

Egy fura „orr”-gazda harc kudarca után unoka-öccse lép Rudolph Valentino kincses örökébe

Newyork, augusztus 24.

Vasárnap volt ötödik évfordulója annak, hogy „Rudi, a szép Rudi,” — Rudolph Valentino, a mozi-látogató nők istenített bálványa, regényes élete virágában, mindössze 32 éves korában meghalt, eltűnt az Életnek nevezett mozi hatalmas vásznáról. A világsajtó, élén persze a speciális film-la-

pokkal, ebből az alkalomból olyan kegyetes cikkben emlékezik meg a nők egykor körülrajongott imádotjáról, amilyen meleg és lankadatlanul visszaemlékezés csak nagytitkán jut ki korszakalkotó világnagyságoknak is.

S hogy a „szép Rudi” rejtélyes öröklétszámba menő magasztalása még gyászosabb, még meghatóbb legyen, a „titokzatos Végzet” egy hozta, hogy a newyorki rádió éppen a nevezetes évfordulónak az előestéjén jelentse, röpitse világgá a hírt: az egyik san-franciskói szanatóriumban súlyos, leküzdhetetlen vakbélgyulladás élet-halál között lebeg most Pola Negri, a „nagy Rudi” utolsó menyasszonya is. Tragikus véletlen, — folytatja a megrázó jelentés —, hogy Pola Negriek ugyanaz a veszélyes betegség fenyegeti az életét, amely dicsősége, hírneve tetőfokán elédhetetlen szerelmesét, Valentinót annak-dején a mozi-sztárok Pantheonjába temette.

LETORT KERTESZLEGÉNYBŐL — A NŐK BÁLVÁNYA

Meg kell adni, Rudolph Valentino rövid élete valóban a ritka tragikum pályafutások közé tartozott. Egyrészt keserves küzdelem, szenvedés, szomorúság, másrészt irigységreméltó siker, diadal, a tömegek ritka ragongása.

Mint kalandos természetű suhanc kerül edélközön Newyorkba hazájából, Olaszországból. Előbb kertészlegény, aztán pincér, majd fájdalmas, blazírt arcu parkett-táncos, szép kis zsigoló, szegény dzsigoló.

Sorra kilincseli a film-studiókat: mindeütt visszautasítják. Pengeteg szívós próbálkozás után azonban mégis bejut statisztának, majd mellékszereplőnek, míg meg egy nő-énekesnek, June Mathisnak, megakad a szene a jóképű fiatalemberen s őt állítja be „Az apokalipszis négy lovasa” hősszerelmi szerepébe.

Rodolpho Giuglielmi, mert így hívták csatádi nevén a „szép Rudit”, felülmúlja a leg-érmesebb várakozásokat is. Egy csapásra meghódít mindenkit. A nők világszerte úgy omolnak érte, mint mostanában a férfiak Iréna Garbó-ért, vagy Marlene Dietrich-ért. Rudi a dicsőség szárnyain egyre magasabbra repül. „A sejk” és „A sejk fia” betetőzik zinte egyedülálló sikereit.

De miközben lebilincseli a nő-közönségének szívét, megánszolásában a legszerencsétlenebb

szerelmes. Első feleségével mindössze 6 óra hosszat volt együtt. Aztán egymást követték mind boldogtalan házasságai és szerelmek: Natasa Rambova, aki hat év folyamán ösztetelte a „szép Rudit” idegeit, majd Gloria Swanson, később meg a szédítően szöke Bányk Vilma s legvégül Pola Negri, aki nem ment el a temetésére sem...

Egy agyafúrt ötlet

— A közönség még az emléket is bálványozza az ön fivérének, — mondta Balboni. Ezért tárt karokkal fogadná önt is, hiszen hasonlít rá általában, csak az orra... igen, az orra nem ugyanaz. Már pedig megfigyeléseim szerint Rudi-nak éppen az orrában rejtett a sex appeal-je.

— Eszerint mit kéne teni? — kérdezte möhön Albert Giuglielmi. — Nincs más orrom, mint amit a szájam fölött lát.

— Oh, van ennek módja, uram, — biztatta Balboni. — Lásd, Dempsey-nek, a box-bajnoknak, sem volt jó film-orra, de rendbehozatta.

— De hogyan, hogyan? — sürgette Albert a tanácsot.

— Kosmetikai sebészet is van a világon, — sugta oda a ravasz rendező, mint azt a titkot, amely Albert Giuglielmi előtt is megnyithatja a film-siker korlátlan lehetőségeit.

— Arcszépészeti sebészet? Szóval mintáztassam át az orromat? Erre gondol? — szedte ki a határozott választ Rudi bátyja.

UTÓDOT KERESNEK A „SZÉP RUDI”-NAK

Valentino halála betölthetetlen űrt hagyott hátra. A film-rendezőknek főtt a fejük: kit, vagy mit adjanak helyette, hogyan próbálják pótolni? Tulkorán ragadta el a Nagy Kassa, mielőtt kihasználhatták volna dicsőségét, varázsát.

És törte a fejét a családja is, helyesebben bátyja és ennek felesége, akik hagyatékát örökölték s temetésére Hollywoodba utaztak. Hogyan lehetne tovább gyümölcsöztetni az örökség legértékesebb részét, a „szép Rudi” hírnevét, hogyan lehetne ezt még életben tartani addig, amíg magától ki nem hal?

Albert Giuglielmi, Rudolph Valentino bátyja, lázas tárgyalásokat folytatott a filmvilág paradicsomában. Összekertült persze honfitársával, Sylvano Balboni-val, férjével az időközben szintén elhalt June Mathis rendezőnek, aki Valentinót felfedezte és „befuttatta”. Együtt spekuláltak legtöbbet azon, miképpen lehetne nyélbeütni, hogy a jövőben Albert Valentino játszhasza a sejk-szerepeket.

— Igen, éppen erre, — fejezte be a sugalmazást Balboni.

A következő nap Albert Giuglielmi, mint valami modern Cyrano, már utban volt Newyork felé. És egy hét múlva már feleségével együtt izgatottan várta a pillanatot, amelyben leszedik arcáról a gipszközt és összehasonlíthatja orrát elhunyt öccse szőlőszervének az alakjával, amely a leküzdhetetlen nem vonzóerőn kívül dollármilliókat is jelentett.

— Tudják, mi történt? — vallotta be két évvel ezelőtt a históriát Alberto, miután már régen tul volt rajta. — Rémes! Fitosra formálták az orromat. Nagyon is rövid lett.

— Rohantam vissza az orvoshoz. Ez az orr, mondom neki, kellemetlenebb most, mint eredetileg volt. En filmezésre való orrot rendeltem. Nem kérek éppen klasszikus görög orrot, de legalábbis olyat, ami jó a felvételorrot, de legalábbis olyan ami jó a felvételgép elé. A felső rész jól sikerült, az alsó rész azonban még mindig duzzadt, széles s ráadásul felsőajkam komikus.

Erre fodrot vágta az orra alá, hogy felsőajka mosolygóssá váljék, aztán, hogy újra meghosszabbítsák és ezáltal keskenyebbé tegyék az orrát, felfemelték az orrlíkat válszfát.

— Nevetni fognak, — magyarázta keserű humorral a póruljárt Alberto — de hét operációt szenvedtem át s a vége mindennek, mint látják, az lett, hogy ma horgas orrom van görög-orr helyett. Szánalmasabb az orrom, mint valaha s most már szó sem lehet arról, hogy Rudolph örökebe léphessenek. Elfuseráltak az orromat...

MÉGIS „A CSALÁDBAN MARAD” A VAGYONT ÉRŐ HIR-NÉV

Két évvel ezelőtt már nyugodtan elmesélhette a mulatságos kudarcát Alberto Giuglielmi, mert sikerült másképpen megoldani az értékes trónöröklés kérdését.

Alberto és hollywoodi film-barátai ugyanis kiderítették, hogy megfelelőbb utódja is van tartalékban a „szép Rudi”-nak, még pedig unokaöccse, Jean Giuglielmi. Albert fia személyében. A híres olasz énekeskel, Tito Schipiaival kivetették Hollywoodba a tizenöt éves fiút, aki azóta máris Jean Valentino neven szerepel. Ő lesz vagy a „sejk fia, vagy a sejk unokája”, aszerint, ahogyan a szükség majd megkívánja.

Nincs hát semmi baj. Albert Giuglielmi ugyan hiába nyomorította agyon az orrát, hogy belevarázsolta a valentinói „szekszeppilt”, Jean Valentino hamarosan jóvátesz mindent. Azt mondják, 18—20 éves korában a megszólalásig fog hasonlítani a szép nagybátyjára. Tehát csak még egy kis türelem, hölgyeim!

Addig is ápoljuk kegyelettel a „szép Rudi” emléket, halála ötödik évfordulója alkalmából idézzük vissza emlékeztünkbe elbódító alakját és arcát, nehogy meg ne ismerjük majd, ha a hollywoodi film-töke elérkezettnek találja a megfelelő időpontot arra, hogy Jean Valentino személyében poraiból feltámadó Phönixként életre keltsse... Ha majd világszerte elkiáltják: Rudolph Valentino meghalt, éljen Jean Valentino!

Megnagyodhatunk a biztos tudatban, hogy nem kell már sokáig nélkülöznünk a „szép Rudit”, mert a „szép Jean” képében második kiadását is nemsokára „kidobják a piacra”. — (Jean)

Sport

A magyar csapat fölényes győzelme a vízpoló torna párisi Európabajnokságában

Eredmény: 12 : 1 (5 : 0)

Páris, augusztus 24.

A vízpoló Európabajnokságban a magyar csapat legelőször a franciákkal került össze. A francia csapat 5:0, félidő után 12:1 arányú vereséget szenvedett.

A mérkőzést Delahaye belga bíró vezette. A magyarok ragyogó fölényről tettek tanubizonyságot, percenként dobálták a gólokat a francia kapuba. Góloztak: Halasi (4), I. Keserü (3), Németh (4), Vértessy (1).

A francia közönség tombolva ünnepelte a magyarokat, akik Franciaországban soha nem látott játékkal valóssággal leléptek a saját pályán küzdő franciákat.

Ausztria—Svédország 5:2 (1:0). Mindkét csapat feltűnően gyenge játékot produkált.

Németország—Csehország 3:1 (1:1). A cseh csapat váratlanul kemény ellenfélnek bizonyult. A győzelmet csak Rademacher nagyszerű játéka biztosította.

Úszóeredmények: 100 méteres férfi gyorsúszás: Székely (magyar) 1 perc 01 mp. Steiner (cseh) 1 perc 02 mp. Második előfutam: 1. Bá-

rány 59,8 mp. Haas (német) 1 perc 09,8 mp. — Harmadik előfutam: 1. Capellini (olasz), 1 perc 05 mp., Lundhal (svéd) 1 perc 04 mp., Döntőbe jutottak: Bárány, Székely, Capellini, Steiner, Haas.

100 méteres hölgyúszás. Első előfutam Godard (francia) 1 perc 10,4 mp., második előfutam: 1. Lenkey (magyar) 1 perc 11,6 mp. 2. Don Oudon (holland). Döntőbe kerültek Godard Copper, Lenkey, Don Oudon.

Kikapott a spanyol footballválogatott

Budapest, augusztus 24.

A magyar—spanyol válogatott futballmeccs eredménye 2:0 (1:0). Huszszernyi közönség előtt, borús időben lefolyt küzdelem nagy érdeklődéssel folyt le.

A spanyol csapatban szerepelt Zamora, a világhírű kapus, továbbá hét országos válogatott.

A magyarok Hires révén megugranak, de Zamora briliánsan véd. Általában magyar fölény. A 26-ik percben Táncos és behuzásából Kalmár bombafejessel góloz. Változatos játék. Második félidőben spanyolok erősen támadnak, de a magyar védelem erősen működik.

A 10-ik percben az egyik spanyol hátvéd élesen hátraadja a labdát, amely Zamora kezéből a hálóba pattan.

A magyar csapat általában jó volt, a spanyoloknál a csatársor jó, a védelem kissé bizonytalan volt.

1500-as siktutás. 1. Barsi 4 perc 05,4, sulydobás: 1. Darányi 1525: kétszáz

siktutás 1. Gerő 3 perc 22,5, magasugrás: Késmárky, Bodossy holtverseny 188 négy-százás sikt. 1. Zsitvay 49,9. Négy-százás gát 1. Nagy: 57,4, tizezres siktutás 1. Hevde 32 perc 44,4 mp.

A brassói villámtorna mérkőzések eredménye:

Brassó, augusztus 24.

Victoria—BCFR 1:0 (1:0). Gollövő Balogh. Bíró: Löbl. — Brasovia—Ivria 2:0 (2:0). Gollövő: Fogel Bíró: Juraschek. — BMTE—IAR 1:1 (1:1). — Brasovia—Victoria döntő 1:0 (1:0). Gollövő: Fogel. Bíró: Löbl. — Victoria—BMTE 1:0 (1:0). Gollövő: Balogh. Bíró: Kiss. Az utolsó mérkőzésen kellett volna Brasovia—BMTE mérkőzzön, de a BMTE nem jelent meg a pályán.

A Brasovia lett az éremnyertes és a Victoria a második és a meccslabdát nyerte.

Vidéki eredmények

Kolozsvár, augusztus 24.

A budapesti III. Ker. FC. Kolozsváron két mérkőzést játszott és mindkettőt szép játékkal és megérdemelten nyerte. Szombat a kolozsvári komb csapat fölött 7:0 (2:0) arányban győzött, míg vasárnap

III. Ker. FC—Universitatea 2:1 (1:1) arányban verte a jóképessegi egyetemi csapatot.

A III-ik kerület góljait Lengyel fejezte, az Universitatea vigaszgólját Tabac rugta. Bíró: Jakobi.

Beszterce, KAC—GLORIA 0:0.

Temesvár, Ripensia—TAC 4:1 (3:0). — TMTE—Gyapjuipar 4:1 (2:0).

Ugyancsak tegnap volt Temesváron Románia ifjúsági atlétikai bajnokságának versenye. A verseny egyetlen kiemelkedő eredménye: Reisz TAC klubtag 47,60 méteres gerelyvetése, mely egyben országos ifjúsági rekord.

Arad, Bocskay—Gloria 3:0 (2:0).

Nagypárad, Törekvés—Kinizsi 4:1 (2:1).

Szamosújvár, Crisana (Nagyvárad)—Spárta 1:0 (1:0).

Szatmár, Olympia—MSE (Sziget) 1:0 (0:0).

Brassói uccai csapatok mérkőzése

Bástya—Rapid 3:1 (2:1). — Bástya—Kinizsi 2:0. — Bástya K.—Kinizsi 2:1 (1:0).

ROMÁNIA GYŐZELMEVEL VÉGZÖDÖTT A ROMÁN—LENGYEL FOOTBALL MÉRKŐZÉS VARSÓBAN. Bukarestből jelentik: Románia és Lengyelország válogatott csapatainak footballmérkőzése 3:2 (2:0) eredménnyel végződött a román csapat javára. Románia első két gólját Seppi, a harmadikat Kocsis rugta. A lengyelek a második félidő utolsó 10 percében rugták csak góljaikat. Az érdekes mérkőzést tizenkétezer ember nézte végig.

A Bulyovszky-úccai Leanynevelő Intézet és Internátus Gyakorlati Nőképzője bentlakó, félbentlakó és bejáró növendékei részére. 1. Tükárnő-kiképzés (magyar és idegennyelvű gyors- és géprrás, keresk. ismeretek). 2. Divatip és ruhatervezés. 3. Iparművészképzés (Jaschik Almos). 4. Művelődésművelő képzés (dr. Dienes Valéria). 5. Énektanfolyam (Székelyhidnyé Marshalló Rozsi). — Iskolatársai minden iskolatípusban. — Idegennyelvű továbbképzés. — Zene. — Sportok. — (Protektus). Igazgató: Dr. Fürstner Gyula. Budapest, VI. Bulyovszky-u. 10. Tel. 156-03

REDOUTE MOZGÓ

BRASSÓ

megnyitó műsorával, tökéletes hangversenygéppel

AUGUSZTUS

29-én

indul.

TELEFON 145.

Közgazdaság

A tordai földgázbarc

Törvénytelen taxákat számít fel és rossz gázórákat erőszakol a fogyasztókra a „Torda Városi Földgáz r. t.”

Az eddig megtartott földgázértekezletek eredménytelenül végződtek

Torda, augusztus 24.

Ugyanabban az időben, midőn a „Sonametan” gáztársaság a tordai fogyasztókat az általán-gázmennyiségek felemelésére vonatkozó hirdetménytel megőrvendeztette, a „Torda Városi Földgáz r. t.” is kibocsátott egy hirdetményt. E hirdetményben a hátralékos gázárak szeptember 1-ig való kifizetésére szólítja fel a fogyasztókat, amelyek elmulasztása esetén pert és a vezeték elzárását helyezi kilátásba. Megfenyegeti továbbá a fogyasztókat azzal, hogy amennyiben a vezeték elzárására kerülne a sor és ezzel kapcsolatosan aszfalt, beton és földmunkák elvégzése válnék szükségessé, úgy ezeket a fogyasztó terhére fogja elvégezni, a költségeket pedig — az újbóli vezetékek bekapcsoláskor — fel fogja számítani.

Ez a hirdetmény oly fenyegetést foglal magában, amely teljesen jogtalan és törvénytelen. A gáztársaság ugyanis egy meg a magyar állammal kötött szerződés alapján működik, amelyet az iparügyi és kereskedelmi minisztérium az imperium-változások teljes egészében magára vett. Ez is kötelezőnek ismert el és amelyet a gáztársaság is — egy a közügyek előtt tett nyilatkozattal — elfogadott.

A gáztársaság azonban nem veszi figyelembe az állammal kötött szerződést, mert 1928 óta, mióta Motas megbízottja: Ciolaca került a társaság élére, habár a concessió 1. pontja világosan kimondja, hogy: „az árszabásban megállapított díjakon kívül más mellékdíjakat semmiféle címen sem szabad a fogyasztókra felszámítani”, zárási és nyitási taxákat számít fel a fogyasztóknak. Két éven keresztül a társaság a taxákról — érthető okokból, mert nem akart a fogyasztók kezébe bizonyítékot adni — nyugtat sem állított ki. A Maniu-kormány eltávolítása óta azonban nyugodtan berendezkedett e taxák beszedésére és annyira biztonságban érzi magát, hogy a taxák beszedése most különleges nyomtatványok alapján történik. E taxák beszedése olyan — szemérmetlenül folyik, hogy alig van fogyasztó Tordán, aki ezt a taxát már meg nem fizette volna, a mely a gáztársaságnak kb. évi félmillió lej tiszta hasznot jelent. E taxák ellen a fogyasztók állandóan tiltakoztak, a legkülönbözőbb hatóságoknál (ügyészség, vizsgálóbíró, járásbíró, rendőrség). E tiltakozásoknak azonban nem volt eredménye, amióta a gáztársaság — érthetően — még jobban félbátorodott. A tiltakozásnak természetesen nincs eredménye a gáztársaságnál sem. A fogyasztó legfeljebb annyit ér el, hogy durván szidalmazzák, esetleg tettleg is bántalmazzák.

A hirdetmény tehát megszegi a concessió fentjelzett pontját, amely egyébként azt is kimondja, hogy „a gáztársaság köteles a földgázat minden egyes jelentkező fogyasztónak kiszolgáltatni”, de megsért egy másik, 10. pontot is, amely azt írja elő, hogy „a földgáznak a kiszolgáltatás helyétől a felhasználás helyére (tehát az égőig) való elvezetéséről a részvénytársaság tartozik gondoskodni”.

A fogyasztók már tudják, hogy a zárási és nyitási címén felszámított taxák törvénytelenek, ezért nem ijednek meg a gáztársaság fenyegetésétől, hanem azzal fogják arra a választ megadni, hogy le fogják zárni vezetéseiket. Éppugy nem ijednek meg a perrel való fenyegetéstől sem, mert a felemelt árak felszámításának semmi alapja nincsen, mert egy a Sonametan és az állam között keletkezett differenciáról van szó, amelyből kifolyólag a fogyasztókat hátrány nem érheti. A fogyasztók egyébként már a mozgalmak elején — egy együttes beadványban — bejelentették a gáztársaságnak, hogy a földgázra a felemelt árak mellett nem tartanak igényt. Ha tehát a gáztársaság erre a beadványra nem fogadtosította azonnal a vezeték elzárását, az csak az ő hibája, amelynek a fogyasztó kárát, hátrányát semmiféle formában nem vállalhatja.

A szindikátus különben összegyűjtötte a

gáztársaság által felszámított törvénytelen taxákra vonatkozó nyugtákat és azok alapján pert fog indítani a gáztársaság ellen.

Az általán-gázmennyiségek felemelésével a gáztársaság azt a célt is szolgálja, hogy a fogyasztókat gázórák beszerzésére szorítsa rá. A gázórától azonban a közönség — jogosan — húzódzik, mert azok hibáztatottan rosszak, azok a kellenél nagyobb gázfogyasztást mutatnak, azokkal a gáztársaság (miként ezt hivatalos okmányok igazolják) a visszaélések egész sorozatát követte el. A fogyasztók tehát egészen addig, amíg a gáztársaság nem gondoskodik más, megbízható órák

beszerzéséről, vissza fogják utasítani a gázórákat, amelyek csak a gáztársaság, de semmiképpen a fogyasztók javát nem szolgálják.

★
tők között felmerült ellentétek tisztázása végett az elmúlt hónapban az ipari és kereskedelemügyi minisztériumban a gáztársaság, a gyáriparosok és a Sonametan megbízottainak jelenlétében értekezlet folyt le, amely azonban nem vezetett semmiféle eredményre.

E hónap első felében a jelzett minisztériumban újból megjelentek a gyáriparosok képviselőiben dr. Comsa. Meggyesről és Buzdóg gyárigazgató Tordáról. Arra kérték a minisztériumot, hasson oda, hogy a Sonametan álljon el a fogyasztókkal szemben emelt, 27 millió lejt kitevő követelésétől. Amennyiben pedig ez nem volna keresztülvihető, akkor intézze el ezt az ügyet, amely a fogyasztókat egyáltalán nem érinti, a két egymással szemben álló fél: állam és Sonametan, egymás között. A gáztársaság ugyanis a minisztérium által megállapított árakat fizetik. Általános felfogás szerint pedig egy két fél között felmerült ellentétből egy harmadik, az ügytől teljesen távolálló félre nézve semmiféle hát-

Megindul a hivatalos vizsgálat a külföldi kötvények botrányos ügyében

A pénzügyminisztérium rájött végre arra, hogy az országot elárasztották külföldi kötvényekkel és megteszi a szükséges lépéseket

Bukarest, augusztus 24.

A pénzügyminisztériumban tegnap értekezlet volt, amelyen az illetékesek elhatározták, hogy most már erőlyes vizsgálatot indítanak az országot elárasztó külföldi sorsjegyek és kötvények ügyében. Több ízben foglalkoztunk már mi is ezzel a kérdéssel és rámutattunk arra, hogy

ügynökök szárai járják be az ország különböző vidékeit és mindenféle ígéretekkel, rábeszéléssel szöszkészen embe-
berekre gyakran egészen értéktelen külföldi kötvényeket.

A B. L. szerkesztőségéhez naponként jönnek a levelek a legtávolabbi vidékekről és a legeldugottabb helyekről is, amelyekben aziránt érdeklődnek, hogy vajjon azok a kötvények, amelyeket a nyakukba szöszkészen valakit? Any-nyiféle ilyen kötvény van már forgalomban, hogy szinte lehetetlen megállapítani, hogy melyiknek van valami értéke és melyik az, amelyiknek nincsen.

Tudni kell ugyanis, hogy kétféle kötvények vannak forgalomban: olyanok, amelyeket pénzügyminisztériumi engedéllyel árusítanak és olyanok, amelyeket titokban terjesztenek. A javinát a visszaélésekre maga a pénzügyminisztérium indította meg azzal, hogy cégeknek és banküzleteknek engedélyt adott arra, hogy külföldi tőzsdéken jegyzett kötvényeket részletfizetésre is árusítsanak belföldön. Ezek a kötvények rendszerint sorso-

lással vannak egybekötve. A visszaélés itt abban nyilvánult meg, hogy ezeket a kötvényeket kétszeres, sőt háromszoros áron adták el a hiszékeny közönségnek. Minthogy ez a kötvénvüzlet igen jövedelmező vállalkozás volt, mert a kötvények árfolyama tekintetében semmiféle ellenőrzés nem történt,

azok, akik nem tudtak minisztériumi engedélyt kapni a kötvények terjesztésére, suba alatt foglalkoztak ezzel a kártünő üzletággal,

közben persze olyan külföldi sorsolással egybekötött kötvényeket is adtak el, amelyeket nem csak hogy tőzsdéken nem jegyeznek, de nincsen is értékük, mert tovább adni, illetőleg értékesíteni nem lehet őket.

A tegnapi megbeszélésen a pénzügyminisztérium részéről Procopiu inspektort bízták meg azzal, hogy vizsgálja meg a beérkezett panaszokat és tegyen azonnal jelentést a visszaélések mértéiről, hogy a szükséges intézkedéseket a minisztérium megtehesse. Ezzel egyidejűleg a belügyminisztérium a megyei prefekturákat szólította fel arra, hogy tegyenek azonnal jelentést az ügyben.

Az egészben csak az a sajnálatos, hogy a pénzügyminisztérium, amely a visszaélésekhez a teret megadta, későn eszmél rá arra, hogy túlságosan kivirágzott a kötvénvüzlet, mert most már ezer és ezer becsapott ember sirhat a pénz után.

A Brassói Népbank R. T. rendkívüli közgyűlése

Brassó, augusztus 24.

Félszázaddal ezelőtt alapították Brassó magyar polgárai azt az intézetet, melyből később a Brassói Népbank Rt. épült ki. Ez az intézet évtizedeken át szolgált Erdély délkeleti sarkában a kisemberek érdekeit és felbecsülhetetlen szolgálatakat tett a gazdasági fejlődés és megzimosodás ügyének. Különösen szépen ívelő emelkedést mutatott ez a pénzintézet az utolsó két évtizedben, mikor Erdély legjelentősebb bankjainak sorába emelkedett.

Az egész világon végigszárguló gazdasági számum ezt a jól megalapozott és nagy hitvatást betöltő bankot is gyökerében támadta meg. A pénzpiac és gazdasági munkame-
ző eddig soha nem észlelt nehézségei és válságai arra kényszerítették betéteseiket, hogy betéteiket kiszdegezzék, viszont az új betétek elhelyezését az általános gazdasági helyzet lehetetlenné tette. A kihelyezett tőkék behajása lehetetlenné váltott az általános krízis következtében s így a bank erős len-

dületének szárnyalása elesüggött. Ez azonban még nem okozott volna különösebb bajt, azonban a betétesek körében mesterségesen fokozott idegességet elfajulásba korbácsolták lelketlen névtelen bujtatók, minek következtében a bank kénytelen volt betétjéből rengeteg összeget kifizetni, majd pedig, hogy az indokolatlan runt megfesse, a felmondás jogának igénybevételével élni. Ezek a megrázkódtatások súlyosan ránehezedtek a bank életére, mert sem a Banca Nationala, sem más hazai intézetek nem igyekeztek a nagyjelentőségű intézet segítségére, holott egy kis jóakarattal el lehetett volna hárítani minden bajt az életerős és életrहित bank felől. Magára hagyatottságában is állotta ez a bank az általános gazdasági válság hullámveréseit, közben természetesen, megtett mindent arra nézve, hogy olyan kapcsolatokat remtsen, melyek újra a régi nivóra emelje és biztosíthatják prosperitását. Mikor hatalmas külföldi pénzintézetekkel a tárgyalások már olyan előrehaladott

rány nem származhatik.

A tárgyalást a minisztérium vezértikára vezette, aki azt a kijelentést tette, hogy az állam nincs abban a helyzetben, hogy bírói határozat nélkül a szóbanforgó összeget magára vegye. Az állam fő-résztvényese a Sonametan. Ebben a minőségében igénye van osztalékra. Ezt az osztalékot azonban Motas vezérigazgató nem hajlandó az államnak kifizetni addig, amíg valamiképpen nem kény-szerint a fogyasztókat arra, hogy a hátralékos gázdíjakat kifizessék.

A vezértikár arra szólította fel a gyáriparosok nála megjelent megbízottait hogy forduljanak a különbözet miatt a bírósághoz, amelynek döntéséig az állam hajlandó a Sonametan által követelt összegek megfizetését felfüggeszteni. A megbízottak ezt tudomásul vették és azt határozták, hogy megvárják, amíg a gáztársaság bepereli a fogyasztókat, amely után a fogyasztók is perrel fognak az állammal szemben fellépni.

Ez a tárgyalás azt mutatja, hogy a Sonametan követelésének ügye sokkal bonyolultabb annál, semhogy annak megoldására rövid időn belül számítani lehetne. A fogyasztóknak tehát tovább kell folytatniuk a harcot a Sonametan szemben és a gáztüzelésről egyelőre lemondva, meg kell várniuk ezt, amíg a gáztársaság az elszenvedett anyagi veszteségek hatása alatt enged követelvényéből, vagy pedig az ipari és kereskedelemügyi minisztérium arra határozza el magát, hogy a Maniu-kormány által hozott földgázmonopól-törvényt, amely már szentesítve is van és amely egyedül alkalmas arra, hogy az erdélyi földgázkerdesi véglegesen megoldja, végrehajtsa.

(—n—n.)

állapotban voltak, hogy immár csak a perfektuális volt hátra, lesújtott a német—angol—magyar pénzpiac az egész világot megrengető válsága, ami aztán utját vágta a megindult akciók realizálhatóságának és a Brassói Népbank vezetését arra kényszerítette, hogy betéteseinek és résztvényeseinek előzetes meghallgatása után megkérje a kényszerregegyeztet, teljes kiegyenlítést ajánlva fel három év alatt hitelezőinek. A törvényték az igazgatóság kényszerregegyezési kérésének elvben helyet adott és szept. 2-ára tűzte ki a hitelezők meghallgatásának határnapját. Ezt megelőzőleg azonban a résztvényitársaság közgyűlésének is döntenie kellett a kényszerregegyezés kérdésében és e célból aug. 22-én délutánra hivatott össze a közgyűlés. A rendkívül látogatott közgyűlés, amelyet a római kath. iskola volt rajztermében tartottak meg, a legteljesebb egyhangúság és bizalom jegyében zajlott le. Az igazgatóság jelentését, mely hiú képét festette meg az általános európai és világ-gazdasági helyzetnek és pontosan ismértette a Népbank helyzetét és az ahhoz vezető okokat, valamint az eddig tett intézkedéseket, a közgyűlés egyhangúlag tudomásul vette és jóváhagyta az eddig tett összes intézkedéseket, hozzájárult a kényszerregegyezéshez, megadva az igazgatóságnak a felhatalmazást a szükséges további lépések és intézkedések megtételére.

A közgyűlés ezután az igazgatóság és felügyelőbizottság kiegészítését fogadtosította. Az igazgatóság új tagjaivá választották: Debreczy Béla dr. résztvényitársasági vezérigazgató, Marinescu Jenő ny. vasúti főmérnök, Papp Endre dr. hosszufalusi ügyvéd, Rácz József magánzó, Schütz Salamon nagykereskedő és Welkens Konrád iparos. A felügyelőbizottságba beválasztották: Méder Gyula nagykereskedő és Száva Adorján biztosítóintézet-tulajdonos.

A minden tekintetben a legnagyobb tisztelettel parancsoló higgadság és komolyság jegyében lezajlott közgyűlésen számos nagybetétes is jelen volt, mint érdeklődő és ezek a betétesek azzal a meggyőződéssel távoztak, hogy a Brassói Népbank Rt. kényszerregegyezése nem jelenti ennek a régi és jelentős intézetnek elhanyagolását, hanem biztosítja a talpraállást és új fejlődésének lehetőségeit.

CEGÜNK FENNALLASANAK

25 éves jubileuma

ALKALMAVAL VEVOINKNEK EBBEN AZ ÉVBEN AZ EDDIGINÉL IS NAGYOBB KEDVEZMÉNYEKET NYÚJTJUK!

SZÉKELY és RÉTI ERDELYRÉSZI BUTORGYAR RT.

MAROSVÁSARHELY

Fiókok: BUKAREST BRASSO NAGYSZESEN

Kedvező fizetési feltételek! Garantált minőség! Szencziós árak!

WIENER MESSE

(BECSI MINTAVÁSÁR)

1931 szept. 6 — 12-ig. (A Rotunde-ban szept. 13-ig)

KÜLÖN RENDEZÉSEK:

Butorvásár / Reklámmintavásár / „A fénykép alkalmazása a reklámban” / Modern gázkészülékek kiállítása / „A villamosság a háztartásban” / Szörmedivatszalon / Bécsi költőfalu

Rádió és alacsony feszültségű-áram mintakiállítás.

Irodai szükségleti cikkek kiállítása / Vas- és patentbutor kiállítás / Építkezési és utépitési mintavásár / Műszaki újdonságok és találmányok / Élelmi és élvezeti cikkek mintavására / Osztályok téli sport kiállítás

Mezőgazdasági és Erdőgazdasági kiállítás.

Utleve vízum-nélkül! Mintavásári igazolványai és utlevéllel szabad határátlépés Ausztriába Csehszlovák átutazási vízum nélkül! A magyar átutazási vízumot a vásárigazolvány felmutatása ellenében a határon adják. Jelentékeny menedíjkezdmények a román-, jugoszláv-, csehszlovák-, magyar- és osztrák vasútvonalon, a Dunán, a Fekete-tengeren és a légi forgalomban. Felvilágosítást nyújt és vásárigazolványokat (à 150) állít ki

WIENER MESSE A. G., Wien VII.

valamint a Lipcsei őszi mintavásár idejére, az OSTERREICHISCHES MESHAUS irodája Lipcseben és a tisztelembeli képviselők Brüsszelben GEBAUER ALFRED, Buzasor 10. „EUROPA”, ARONSOHN H. & Társa, Főter 1. Compagnie Internationale des WAGONSLITS, Kapu utca. Korona-szállóval szemben.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 750, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Negyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Olcson eladó falusi vegyeskereskedés áru nélkül, korcsma, kuglizóval, gyümölcsös-sel. Biztos megélhetés. Helyben egy kis üzlet van, lakos-ságnak beszerzőhely nagyon kellene. Andrassy, Sft-Gherghe, villanytelep. 14415

Megvételre keresünk egy 320 350 lóerős használt GÖZGE-PET. Félstabil előnyben. A helyet, árat és technikai adatokat kérjük. REGNA, Bistrița. 14448

ELADÓ egy 61 holdas tanya épületekkel. Kelemen József Sincsi, judetul Mures. 14418

VEGELADÁS. Az üzlet felosztása miatt dus raktáramat SZEP KÉZIMUNKÁKAT ÉS HOZZAVALÓ ANYAGOKAT hatósági engedéllyel minden elfogadható áron kiárusítom. Üzletberendezés olcsón sürgősen eladó. Hozolitz Elza Brassó, Weisz Mihály-u. 20. 14057

RÉGI JÓLMENŐ ruhafestő-de és vegytisztító Temesváron, saját házban, modern berendezéssel, elköltözés miatt ELADÓ. Érdeklődni: Fehér Olga hirdetője útján Temesvár, Str. Saguna 5. 14435

Megvételre keresek néhány ezer RÉGI TÉGLAT. Cim 14488 szám alatt a brassói kiadókban.

Jóforgalmu korcsma és fűszerüzlet teljes berendezéssel kiadó. Brassó, Szentgyörgy-ut 48. 14487

Új vagy használt GYASZ-KOCSIKAT keresek megvételre. Cimeket a brassói kiadóhivatalba kérem leadni. 14480

Biri néni szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára köve 150 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvostályában. 14048

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

ABRASSOI LAPOK nyomdavidálatának kiadása és rotáció nyoma, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

megbízások relvételére és fizetések átvételére tenti, helyi megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak feljogosítva: Bartha Géza Dán Dániel, Gerő Sándor

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Dás: Str. S. Barnuțiu 10. (Oszian Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanța 2. (Balogh Géza), Telefon 17. Hunyad- és Alsófehérmegyei-része: Kolozsvár: Str. Duba-arilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác) — Marosvásárhely: Benjámín Árpád. Str. Bererie 1. (Sörház-u.) — Marostordamegye: Szabó Jenő. Cime: Marosvásárhely, Strada Reghiului 10. — Nagyszeben: Strada Turului 13. (Szigetváry László) — Nagyvárád: Str. Nic Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Rákóczy-ut 37. (Kertész László) Szatmár- és Máramarosmegyék részére — Szilágyosnyó: (Halparin Ernő) — Temesvár: Gyárváros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál) — Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Dánes József.)

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

Biztos existencia

és legalább 8000 lei havi jövedelem az újszerű

RECORD UNIVERSAL

gyorskötőgép beszerzése által. A harisnyák és a ma annyira divatos kötött ruhanemű saját otthonunkban való előállítására szép önálló, vagy mellékkereset, amely szaktudás nélkül bárki által könnyen elsajátítható. Mi magunk is megvesszük a kész árut előnyös áron. Díjtalan fölvilágosítás. — Irjon még ma a

RECORD-kötőgépek cégnek Medgyes, Piața Reg. Ferdinand 17.

Erdély legnagyobb városában, forgalmas

DROGUERIA

egészségi okokból. ke. 5 feltételek mellett átadó. — Cim: RUDOLF MOSSE hirdetőirodában Oradea, Str. Alexandri 2.

Ujítsa meg

lejárt előfizetését, hogy a lapot zavartalanul és fennakadás nélkül küldhessük.

A kiadóhivatal.

Leépített

bankfőtisztviselő

organizációs munkára, magas jövedelemmel felvétetik. Referenciák és nyelvtudás közlendők. „Tüchtig und Verlässlich 21259” jelűre, az Österr. Anzeigen Ges. A. G. Wien I., Brandstätte 8 címre

Urileányok és asszonyok

Női ruha varrást, szabást és iparművészetet tökéletesen megtanulhatnak, úgy magánhasználatra, mint iparüzés céljaira a varrőiskolában. — Külön szabászati tanfolyamok. — Kezdődik szept. 1-én. BRASSO SZENT JÁNOS-UTCA 5.

Vascsoúdvár

A legolcsóbb bevásárlási forrás az összes vízvezeték és egészségügyi berendezési tárgyakkban.

Kertész Henrik, Brassó.

Hogyan éljen a tüdőbajos ember? Gyógyulás minden tüdőbelegnek!

MOST JELENT MEG!

A tuberkulózis megelőzése és gyógyítása diétás kezeléssel

Írta: Dr. MÜLLER VILMOS
kír. tanácsos, főorvos.

A gyakorlatban elért örvendés eredmények bizonyítják, hogy a legsúlyosabb tuberkulózis megbetegedések bármely formája — még azok az esetek is, hol már minden kezelés csődött mondott — diétás kezelésre hirtelen és tartós javulás, sőt teljes gyógyulással reagáltak. Ez a kis munka értékes orvosi tanácsok és utbaigazítások formájában biztos segítség minden tuberkulózisban szenvedőknek.

Ára 1 2.- lej.

Utánvét 16 lejjel több. — Kapható a Brassói Lapok Könyvostályánál

NEM IGAZ

hogy a magyar könyv drága!

Meggyőződhetik, ha felkeresi

könyvostályunkat!

Nagyszerű regények, világhíres írók szép kiállításban megjelent könyvei leszállított

Olcsó áron!

Csokonay Vitéz Mihály összes művei, 8 kötetben. Ára 1000 lej helyett - 440
Ferrero G. A harmadik Róma, két kötet. Ára 400 lej helyett csupán - 180
Gerald Paul, Ezüstlakoda'om. Ára 80 lej helyett - 35
Gerald Paul, Robert és Marianne. Ára 80 lej helyett - 35
Kessel, Szibériai éjszakák. Ára 100 lej helyett - 50

Thomas Mann, A Buddenbrook ház 3 kötet - - - - - Lei 130
Thomas Mann, A varázshégy 4 k. 217

Szomory Dezső, A selyemzsinor. - - - - - 45
Köve, Ára 100 lej helyett - - - - -

Tolsztoj Leó, Az élő holttest, dráma. Ára 80 lej helyett - - - - - 35

Wilde Oscar, Lord Artur Saville bűne. Ára 80 lej helyett - - - - - 35

Wilde Oscar, Gránátalmaház - - - - - 35

„ Vera vagy a nihilisták - - - - - 35

„ A Pádai herceg - - - - - 35

„ Szerelemből a királyért - - - - - 35

„ Művészet és dekoráció 2 k. - - - - - 70

„ A kritikus mint művész - - - - - 35

„ Tanulmányok - - - - - 35

„ To'l. iron, mérés - - - - - 35

Móra Ferenc legszebb alkotása

Ének a buza mezőkről

A magyar földnek, a magyar parasztnak és a magyar szónak hatalmas éposza. Két kötet ára 130 lej.

Makkay Sándor, Ördögsejék propaganda kiadás, 2 kötet - - - - - 85

Meredith George, Az önző, 2 kötet. Ára 400 lej helyett - - - - - 180

Markovits Radoni Szibériai Garizon - - - - - Lei 85

Remarque: Nyugaton a helyzel változatlan - - - - - Lei 123

Folytatása e regénynek És azután Lei 200

Hatvány aios, Ady a kortársak közt. Ára 100 lej helyett - - - - - 65

Ady Endre, Levelek Párizsból. Ára 80 lej helyett - - - - - 33

Ady Endre, Muskétás tanár ur - - - - - 10

„ Így is történhetik - - - - - 68

„ Istenes versei - - - - - 68

„ Versek, Az illés szeretőn - - - - - 68

„ Új versek - - - - - 68

„ A magunk szerelme - - - - - 68

„ Szerelem, ha szeretnénk - - - - - 68

„ Antológia - - - - - 136

Szabó Dezső: Az elsodort falu 3 kötet, propaganda kiadás - Lei 135

Szabó Dezső műveiből. 6 kötet bekötve tokban 1230 lej helyett - - - - - 51

Dickens, Odon ritkaságok boltja - - - - - 77

„ Karácsonyi ének köve - - - - - 33

Enciklopedia, zsebatlasz. 105 lej helyett - - - - - 20

Biró, A bazini zsidók - - - - - 16

Brody, A szetelem é.eltana - - - - - 16

Sendthal, A pármal Certosa. Benedek Marcel ford. 2 kötet - - - - - 128

Maeterlinck, A szegények kincse - - - - - 40

John Ruskin, Előadások a művészetéről - - - - - 35

Lassale, Alkotmány, Socializmus, Demokrácia - - - - - 40

Jean F. not, A boldogság tudománya - - - - - 53

Dosztoevskij, Emlékiratok a holtak házából - - - - - 65

Barriere, A csábítás művészele - - - - - 16

Benvenuto Cellini, Önélet leírása. Szana Tamás ford. 2 kötetben - - - - - 78

A felsorolt könyvek csupán csekély részét képezik olcsó könyvacciónknak. Megrendeléseket fenti könyvekre azonnal elintézz a

Brassói Lapok Könyvostálya.